

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . . . 6 ft.
 Fel évre . . . 3 ft.
 Negyed évre 1 ft. 50 kr.
 A lap szellemi részét
 illető küldemények a
 szerkesztőnek, anyagiak
 a lap tulajdonosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyitlér sora 25 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél
 30 kr.
 A hirdetések Bittermann
 Nándor könyv- és könyvnyomdá-
 jában és a szerkesztőnél fogad-
 tatnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Éljen a király!

Zombor, június 2.

Páratlan pompát és fényt fog kifejteni az egész magyar nemzet a koronázás jubileuma alkalmából; két napon keresztül a fővárostól le a legkisebb faluig minden ünnepelő köntöst ölt. Lázasnak mondható az a tevékenység, melylyel az előkészületek folynak; Budapest pedig, amit csak emberi ész ilyen alkalmakra elkészíthet, mind összehordja. Az a harmonia meg, amelylyel az ország minden lakosa, a törvényhozás minden pártja részt kér magának az ünnepélyből, kiáltó jele annak, hogy amikor a királyt kell ünnepelni, akkor minden szív dobbanása egyesül.

S valóban, ha végig tekintünk hazánk ezred-éves történetén, fontosságban kiválóbb eseményt alig találunk, mint a háromszáz éves küzdelem követő kibékülést nemzet és király között. Állami életünk, mely az Anjouk, Mátyás, Hunyadyak korában fényben, dicsőségben pompázott s Európa államai között vezérszerepet vitt, — a mohácsi vész után a teljes szétdarabolás szomorú képét tünteti fel. Az ország területe konc volt, melyet hol ide, hol oda ráncigáltak, hol a török, hol a német, hol mások; lakossága saját hazájában se szíhatta szabadon a levegőt. Ott állott hazája, személye elhagyatva, játéklapdjául az önkénynek, kedvteléseknek, — egyedül csak történeti hagyományában élve, azokban bizva.

Különös a magyar jelleme. Évtizedeken keresztül tényleg ugyszólván ő maga is alig létezett, nem hogy alkotmány lett volna s ahelyett, hogy a megpróbáltatás e napjaiban fejet hajtott, megtört vagy alkotmányos jogait feladta volna, — a rideg valóság közepette is rajongással ragaszkodott és idők dicsőségét képezett történelmi hagyományához. S ez a szívósság éltette. Mennél jobban iparkodtak szívéből kiirtani hazája sorsát, annál jobban remélt egy boldogabb időt. Átélt hazánk is olyan korszakot, amikor mély apathikus álomba

merültek látszott — ilyen volt e század első huszonöt éve — de csak egy szózat kellett s a nemzet álmából felébredt, mikor legelőször is azt mondta ki, hogy a nemzetek csak addig élnek, míg nyelvüket megbecsülik és veszni nem engedik.

A tényleges állapot a joginak azonban sokáig nem felelt meg. Keresték 1825-től fogva, más és más formában a megfelelő keretet. Az eszmék sehogy sem voltak tisztultak. Nem a nemzet, nem — természetesen más értelemben — az uralkodó hatalom részéről. A nemzet nem tudta miként valósítsa meg alkotmányba gyökerező jogait, a tettek helyett egy darabig csak jajveszékelt, kérvényezett; a hatalom sem volt tisztában mi módon érje el azon célját, hogy Magyarország az osztrák császárságba olvasztassék: a sok megpróbált eszköz közül egy sem bizonyult hathatósnak, az ellentéteket megszüntetni nem lehetett.

Utoljára is végső elkeseredésében a nemzet a forradalomhoz nyult. Lejátszott egy diesteljes szerepet.

Ezen mozgalmas idők közepette vette át az uralkodást királyunk, I. Ferencz József. Hogy mily érzelmekkel viseltetett még főherceg korában a magyar nemzet iránt, megmutatta első nyilvános szereplése alkalmával 1847-ben Budapesten, midőn István főherceget, mint Pest megye főispánját instellálta. Magyar nyelven szólott a megyei gyűlésen, s meleg szavakban adott kifejezést azon örömeinek, hogy első hivatalos fellépte a kedvelt Magyarországon történik.

Szomorú idők következtek a forradalom után; a legkevesebb része volt benne királyunknak, ki ahogy csak szabadulhatott tanácsadóinak káros befolyása alól, mindenfelé enyhet, vigasztalást hintett s így az elnyomatás keserű éveiben is, személyét illetőleg, a nemzet ragaszkodását és szeretetét aratta.

1856-ban nagyszerű ünnepély folyt le Esz-

tergomban: az ottani székesegyház fölavatása. Megjelent ott királyunk is s Scitovszky primás üdvözlétére a jelen voltak határtalan örömeire azt mondta: szívemből örülök, hogy az egyház és nemzet e nagy ünnepélyén részt vehetek, követve a szent király példáját, kinek méltán köszönheti e haza dicsőségét és boldogságát. 1865-ben pedig a pesti mezőgazdasági kiállításon kijelenté: „El vagyok határozva, hogy a magyar korona népeit, a mennyire csak lehet kibékítem.“ Boldog királya csak boldog nemzetnek lehet.

1867-ben megtörtént a kiegyezés, mely a legalkotmányosabb királyt adta a nemzetnek s amely megtalálta a századok óta keresett formát: Magyarország történelmi jogainak, függetlenségének, államiságának, tehát a jogi állapotnak a tényleges állapottal való összhangba hozását.

Megtörtént a koronázás is, — ez a különös magyar alkotmányjogi aktus, mely a többi országok koronázásaitól oly lényegesen elüt. Megtörtént, még pedig mindkét részről a legteljesebb őszinteséggel s a lehető legnagyobb pompával. Magyarországon a koronázás nem formáság s nem kizárólag egyházi jellegű. A pragmatika szankció értelmében ugyan az ausztriai főhercegek öröklés jogán királyai Magyarországnak is, de a felségjogok telje, a királyi hatalom gyakorlása csak a Szt. István koronájával megkoronázott fejedelmé. Mig tehát egyebütt az alattvalók esküsznek hűséget a felkent királynak, nálunk a koronázott király fogadja a nemzetnek, hogy törvényeit, alkotmányát mind maga megtartja, mind mások által megtartatja. S valóban a koronázási aktus — ahol a király népének esküvel megerősített fogadalmat tesz — a legpregnansabb kifejezése a magyar állam önállóságának.

Jól tudjuk, mivel tette az őszinte kibékülés kapcsát koronás királyunk már akkor széttephetlenné: azzal, ami mindent betetézett, hogy a felajánlott 50,000 darab aranyat, a koronázási ajándékot, a 48-as honvédek özvegyeinek és ár-

A „BÁCSKA“ tárcája.

Találkozunk . . .

Találkozunk úgy társaságban,
 Te is mint vendég, s én is az,
 Beszélgetésbe kezdünk szípen:
 „Cudar idő!“ — „Az ám, igaz!“

És elkerdezzük egymástól:
 „Hogy is van Nagysád? mondja csak!“
 „Köszönöm jól! és ön?“ — „Kiszitihand!“
 Egészséges, miként a makk!“

Majd szó jön egyről s másról is még,
 S én néha élcelődöm is,
 S a mint kacagsz reá — akár csak
 Szíembe szúrna egy tövis!

A régi seb e kacagásra
 Megint fölled, folszakad, —
 Elsáppadok, s egy izzó könnyesepp
 Szárad föl szempillám alatt!

Erdélyi Zoltán.

AZ ÉN JOBB SZEMEM.

... Tulajdonképen nem a jobb, hanem a rosszabból van szó, mert hát a Mindenható megáldott egy kis vaksággal. Azzal azonban nem voltam tisztában, hogy büntetésből-e, vagy pedig áldásképen? Eddig egy nézetem voltam e tekintetben a világgal, de most én a legnagyobb jótétéménynek tartom, a többiek pedig, kezdve édes anyámtól a fényképészig, még mindig a régi nótát fújják: „beh kár“.

Ha az édes anyámnak szépségemet kezdik dicsérni, sir szegény, mert hát vak vagyok; ha baráti körben arról van szó, hogy ezt vagy azt a büszke hölgyecskét meg kell bódítani, engem rendszeren számításon kívül hagynak, mert vak vagyok, s így nem tudok oly mély, ölé pillantásokat vetni az áldozatra, — mondják kollégáim, hozzá tévén: „beh kár“, sok hasznát lehetne venni; s ha az utcán végig megyek, vagy egy új társaságba jutok valahol, a bemutatás után úgy fülhegygyel mindig hallom ezt a két szót: „beh kár!“

Láttak kérem már egy dühös oroszánt? . . . Nézzenek meg engem! . . . Vagy láttak talán már engem? Akkor fogalmuk lehet a dühös oroszánról is.

Vagy hallották-e már zugni a tengert, mikor a Bora eszeveszetten korbácsolja a habokat, nem kimélve azt a kis csolnakot, mely minden pillanatban el van készülve az alámerülésre? . . . Tenger a lelkem nyugalma, a Bora az az átkos „beh kár“, s a kis csolnak, — az életem!

Ez ugyan veszélyben forgott egy párszor! Scylla és Charibdis, — épen annyi, mintha egy bolha megcsipi az elefántot. Hanem a revolver-cső, — ez aztán már valami! Még hozzá háromszor szegeztem homlokomnak! Képzeljék csak önök ezt el!? Brr . . . borsózik a hátam! . . .

Aztán meg egyszer fenn állottam már a lánchidon is! Olyan bájosan mosolyogtak a vén Duna hajjai, olyan kecsesen folydogáltak s olyan hivatáson intettek, hogy más az én helyzetemben biztosan martalékul dobta volna magát oda.

Hanem hát lévén bennem egy kis józan gondolkozásmód is, valamint hogy a revolver háromszor is letettem, úgy most ott hagytam a Dunát lánchidastul, mindenestül. Hadd mormogjon magában!

Igy okoskodtam: a revolver is, a vén Duna is meglesz még holnap is, Isten kegyelméből jó magammal együtt; hanem ha én ma kivégzem magamat, hát biztos lehetek felőle, hogy revolveremmel legfeljebb a Duna fenékén találkozhatnám, a Dunával meg, több mint valószínű, hogy Pluto birodalmában, természetesen a Styx folyón innen, ha csak a Duna egy erős folyással át nem sodorna.

És milyen dolgom lenne! . . . Egy kis nyílás a szívem fölött s ott lenn a föld gyomrában a férgek között, vagy a kis nyílás nélkül a Duna fenékén. Jaj de hideg-mele van!

Hát még a lelmem! Charon megvetéssel mutatná Aeneasnak, hogy ez a legújabb áldozat, mely ünnekeztetett végett életének. Ott lebegnék szemlesztve, — így kívánna az a páratlan gyávaság, mely borzasztó szándékomat véghez vitette velem.

Már most melyik lesz jobb? Szegyenkezni örökre, vagy pedig fekete csipetűvel járni végig az Andrássy-uton?

Egyelőre igazán nem tudtam megfelelni önmagamnak, hanem órák hosszáig ott ültem a fejemet kezemre hajtva, akárcsak egy negyedéves phylosophus. S valamint hogy ez a „hajja maga“ uram hosszas fejtörés után mathematica bebizonyítja, hogy $2 \times 2 = 4$, ugy bizonyítottam be én is, hogy az öngyilkosság a lehető legnagyobb badarság, kivéven azt az egy esetet, ha az ember úgy véletlenségből egy szentimentális konyhadámának született, a ki bakájának hűtlensége miatt leszedi három pakli kénes gyufának a fejét s beáztatva megadással hajtja fel, energikus hangon szólván: „te érted, oh! örök szerelem.“

És mindaddig gondolkodtam tovább, mig csak meg nem győződtem arról, hogy hisz én épen vakságom következtében nagyot nevetettek a világ szemébe.

Ma már meg egész bátran ki merem mondani, hogy egy szemem lévén, sok olyan hasznót huztam, a minék más még a színét sem látta.

Ugye kérem önöket sokszor megverte a papájuk vagy a mamájuk, ha ugy néha-néha csintalanok voltak? No hát, tessék elhinni, én ebben a tekintetben határozottan szeplőtelen vagyok.

Az anyám olyan galambszívű egy jó anya volt, hogy sohasem bántott, még csak egy ujjal sem. Ha meg az öregem vette elő azt a bizonyos nádpálcát, melytől testvéreim annyira féltek, akkor rendszeren megkapta ezt a tromfot: „ugyan ne bántsd azt a szegény gyereket; nem eléggé verte meg az Isten.“? — És az öreg meglágyult.

váinak adta. A nemzet ennek hallatára valóságos örömmámorba esett.

S mi történik azóta? A nemzet szeretete napról-napra fokozódik, királyunkat már is legdicsőbb fedelmeink melléknévével illetik. A történelem a „legalkotmányosabb“ jelzővel is fogja nevezni. A király pedig egy alkalmat sem mulaszt el, hogy úgy ő mint felső neje, hű magyarjaikkal szemben szeretetüknek kifejezést adjanak.

Nemzet királyára, király a legodaadóbb nemzetre talált rá. Innen a széttörhetlen kapocs, innen az, hogy mikor a kibékülés ünnepe, az ország újja születésének alapját képező koronázás 25 éves fordulóját üljük, csak egy, milliók által kiáltott hang rezeg át e bérce, hegyes, rónás hazán: A magyarok istene áldja, éltesse a magyar királyt!

A sajtóbírók. Az igazságügyminiszter az 1885. év júniusban kibocsátott körrendeletét hatályon kívül helyezte s a sajtóbírók székelyeit illetően a következőleg intézkedett: 1. A sajtó útján elkövetett és esküdtsek elé utalt büntetendő cselekmények fölött bírói hatóság körrel 1893. évi január hó 1-jétől kezdve, az 1890. évi XXV. t. c. alapján szervezett tizenegy királyi ítélő tábla székelyen székelő királyi törvényszékek. — Budapestben a budapesti királyi törvényszék büntető osztálya, — rubáztatnak fel. 2. A fumei, fehértemplomi, karánsebesi és panosvai királyi törvényszékeknek kivételes sajtóbírói hatásköre — esküdtsek kizárásával — továbbra is fentartatik. 3. A királyi ítélő táblák székelyen létező törvényszékeknek sajtóbírói területkörü az eme székelyen levő királyi ítélő tábla területére terjed ki, kivéve a budapesti és a temesvári királyi törvényszékeket, melyek közül az előbbinek sajtóbírói hatásköre a fumei királyi törvényszék területének kivételével a budapesti királyi ítélő tábla területére; utóbbié pedig a lugosi és temesvári királyi törvényszékek, valamint a dettai, oravicabányai, szász-kabányai és verseci kir. járásbírók területére terjed ki. A fumei kir. trvszék kivételes sajtóbírói hatásköre Piume sz. kir. városra és annak területére; a fehértemplomi kir. trvszéké a fehértemplomi, károlyfalvi és kubini királyi járásbírók területére, végre a karánsebesi és panosvai kir. törvényszékeké ugyanezen királyi törvényszékek területére terjed ki. 4. Az aradi és szombathelyi kir. törvényszékeknek esküdtseki sajtóbírói hatásköre 1892. évi december hó 31-ével megszüntetettik és az év végén az aradi kir. törvényszék előtt folyamatban levő sajtóperek a nagyváradi, a szombathelyi királyi törvényszéknel folyamatban levők pedig a győri kir. törvényszékhez teendő át. A többi sajtóbíróknál a fennebbi határon folyamatban levő sajtóperek — tekintet nélkül a sajtóbírói területkörben esetleg beállt változásra, ama sajtóbíróknál folytatandók és fejeződők be, amelynél folyamatba tételtek. 5. Jelen rendelet 1893. év január hó 1-én lép hatályba. Budapestben, 1892. évi május hó 28-án. Szilágyi.

Pályázat.

Bács-Bodrogh vármegye Monografiai Bizottsága ezennel nyílt pályázatot hirdet a vármegye múltjának és jelenének a következő tervrajz szerinti megírására.

I. Rész. Földrajz.

1. A vármegye neve, fekvése, területe, éghajlata, földje, emelkedése, lapályai, vizei.
2. Városok, községek, puszták leírása (a jelenben) statisztikai adatokkal.

Az iskolában a többiek megverték, nekem meg csak azt az egy nótát fújták: „fiam, fiam, megvert az Isten s mégis milyen rossz vagy. Majd meglátod...“ de csak nem irbantom le azt az étvágyrontó erkölcsi prédikációt.

Az érettségi vizsga alkalmával, — határozottan a rossz szemem mentett meg. Hogy hogy nem, elég az hozzá, hogy épen a legnagyobb dolog időben lettem munkaképtelen, értem: szerelmes, a deák-közel minden hevével, minden idealizmusával. Es ha az a nagyszerű eszmém nem támad, hogy szememet bekössem s így magamra vonjam a bizottsági elnök figyelmét, — a kinek aztán elpanaszkodtam ám úgy Isten igazában — hát biztosra vehettem volna, hogy még a históriából is elhasalok.

Jött aztán a katonaság.
„Végleg alkalmatlan.“
Alászólgája... Nem lettem a császár szolgálója, nem képzelt fel a kanász káplár, nem kellett a marcit rágnom, nem sekiroztak a vén bakák s nem is kellett törnöm azt a sógor nyelvet, — hogy kizsöbölne ki a... bocsánat sógor!...

Mindéz és még sok más dolog csak azon a bizonyos napon jutott eszembe, a mikor olyan közel állottam a halálhoz.

Alig telt el egy pár nap, a midőn teljesen meg kellett győződnöm, hogy az Isten nem feledkezik meg a pulykákról sem.

Megláttam ugyanis egy szende kis leányt az ablakon keresztül, a mikor épen szilvát bontott lekvárnak. Ő is meglátott engem. Aztán meg is ismerkedtem vele s így ő is én velem; de meg belé is szerettem, oly forró érzelmeket táplálván iránta, hogy még télen is izadtam volna, ha történetesen épen abban az időben nem a kánikula irtózatosan zsarnok uralma alatt nyugtunk.

Még ez mind nem lett volna baj, ha az a kis hamis véletlenségből én belém nem szeret; de hát — csudák csudája — ez is megtörtént. Soha sem mertem ilyen boldogságról ábrándozni, s épen a szemem miatt! Hanem volt ám egy nagy baj is!

3. Népeesség, faj, nyelv, vallás, foglalkozás szerint.

4. Ásvány, növény és állatvilág, termelési ágak.

5. A vármegye politikai és közigazgatási tagozata a multban és jelenben.

II. Rész. Történelem.

1. A honfoglalás előtti kor emléke.

2. A honfoglalástól a mohácsi vészig 895-től 1526-ig.

3. A mohácsi vésztől a zentai ütközetig 1526—1697.

4. A zentai ütközetől Bács és Bodrogh vármegyék egyesítéséig. 1697—1802.

5. A Bács és Bodrogh vármegyék egyesítésétől a vármegyék újjászervezéséig. 1802—1870.

Mellékletek: Okmányok, pecsétek, történeti emlékek; jeleséink arcképei, a nevezetesebb korszakok térképei.

III. Rész. Műveltség történelem.

A legrégebb időktől a jelenkorig.

a) Anyagi kultúra.

1. Földmívelés általában, különféle művelési ágak, telepítések, árvízvédelem, belvizek lecsapolása, erdők.

2. Ipar általában, építkezések, népviselet, házi iparágak, ipartelepek.

3. Kereskedelem, uthálózat, vasutak, gőzhajók, csatornák, hidak, posta, távirat, telefon.

b) Szellemi kultúra.

1. A vallásfelekezetek.

2. A nép-, közép- és szakoktatás fejlődése és jelen állapota.

3. Kulturális és humanitárius intézmények, társulatok, gyűjtemények, könyvtárak, szobrok.

4. Tudomány és művészet, irodalom, sajtó, népköltészet, népmesék, babonák. Népzene, festészet. Régészet.

Pályázók ezen tartalomjegyzék egy vagy több fejezetére, a kijelölt korszakok egyes időszakaira, vagy akár egy-egy tetszés szerinti kisebb részletre is vállalkozhatnak; azonban kötelesek tervezett munkájukról f. évi július hó 1-ig részletesen tájékoztató tervrajzot mutatni be. E bemutatási határon figyelemre méltó esetekben, a szerkesztőségnek július 1-ig kikérendő hozzájárulásával, augusztus 1-ig is elhalasztható.

A bizottság a beérkező tervrajzokat szakértőkkel bíraltatja meg s ezek jelentése alapján fogja az egyes részletek megírására a legtöbb irodalmi sikerrel bízott férfiakat felkérni; egyenlő kilátások mellett azonban a vármegyei Történelmi Társulat tagjai különös figyelemben részesülnek.

Az elfogadott munkák minden nyomott íve legalább harminc forinttal fog díjaztatni: kiváló becsű mellékletek azonban, terjedelmüktől eltekintve, magasabb jutalmazásban is részesülhetnek; viszont szerzői tulajdonjoguk a vármegye közönségére száll át.

Akik a fenti tartalomjegyzék céljaira felhasználható adatok (térképek, rajzok, pecsétek, címerek, oklevelek, műemlékek) birtokában vannak, vagy ilyesmihez hollétére nézve tárgyilagos utbaigazítást adhatnak: nagyon lekötelezik a bizottságot, ha kegyesek lesznek jelzett családai ereklyéiket a nagy munka teljes sikere

érdekeiben visszavárolag beküldeni, illetve a szerkesztőséget tájékoztatólag nyomra vezetni, hogy semmiféle ma hozzáférhető adatforrás ne maradjon átfirkészetlenül. Amennyiben pedig adataikért, bár azokat feldolgozni nem hajlandók, tiszteletdíjat igényelnének, legyenek szivesek ez iránt határozottan nyilatkozni, hogy a bizottság kívánataikat méltányos figyelembe vehesse.

Minden kérdézősködéskor nyomban szolgál felvilágosítással alulírott szerkesztő.

Zomborban, 1892. június 1-én.

Schmausz Endre,

alispán, a Monografiai Bizottság elnöke.

Dr. Molnár István Lajos,

Bács-Bodrogh vármegye monografijának szerkesztője.

Helyi és megyei hírek.

A bekövetkező pünkösdi ünnepekre való tekintettel, a „Bácska“ legközelebbi száma pénteken, június hó 10-én fog megjelenni. A mai szám azért kárptólásul két egész ivre terjed.

A felvidéki inségesek javára lapunkhoz az apatini daláregyület által 1892. május hó 21-én rendezett dal- és műkedvelői előadás tiszta jövedelme o. é. 94 frt 76 kr, azaz kilencvennégy forint 76 kr küldetett be, ezen összeghez hozzáadva a lapunk 40. számában eddig befolyt 442 frt 58 krt, — gyűjtésünk fösszege 537 frt 34 kr, azaz ötszázharminchét frt 34 kr o. é.

A szenttamási szerb nőegylet. Ivanits Sándorné urnó, a szenttamási szerb nőegylet elnökéhez gróf Szapáry Gyuláné a következő meleghangú levelet intézte: „Nagyságos asszony! Folyó hó 6-án kelt becses leveléből értesültem, hogy a Nagságod elnöklété alatti szenttamási szerb nőegylet a felvidéki inség enyhítésére 79 frtot bocsátott a „Felebarát“ rendelkezésére. A szenttamási emberiség támogatásában és felsegítésében közreműködött buzgó együletnek, egyleti tagoknak és Nagságodnak, mint egyleti elnöknek, kiváló köszönettel tartozom a jótékonyaság oltárára tett áldozatért. Kegyeskedjék köszönetem elfogadni s azt az elnöklété alatti tisztelt nőegyletnek is átadni. Kiváló tisztelettel gróf Szapáry Gyuláné, a „Felebarát“ elnöke.

Kinevezés. A szegedi ítélőtábla bírájává nevezte ki a király az igazságügyminiszter előterjesztésére dr. Varasdy Károly budapesti gyakorló ügyvédet.

Sándor Béla főispán ur elnöklété alatt szombkereszték fog tartatni a megyénél e hó 24-én.

Engedély meghosszabbítás. Latinovits Ernő és társainak a baja zombor-njvidéki vasut építésére vonatkozó engedélyt a keres. miniszter egy évre meghosszabbította.

Felhívás és kérelem Zombor szab. kir. város lakosságához! Június hó 8-án fogja ünnepelni a haza ő császári és apostoli királyi Felségének, szeretett uralkodónak Szent István koronájával magyar királyllyá történt megkoronázásának huszonötödik évfordulóját. Ha végig tekintünk hazánk negyedszázados haladásán, e haza minden igaz fia előtt ünneppé kell hogy váljék e nap emlékezete, fénytel leendő megtartását határozta el a város közönsége is. A törvényhatósági bizottság határozata alapján van szerencsém Zombor szab. kir. város polgárait felkérni, miszerint házaikat június hó 7-én és 8-án örömiük külső jelűl is lobogózzák fel, 7-én este pedig ablakaikat világítsák ki. A király és a haza iránti szeretet ezen külső kifejezése is szolgálhaton érzelmekről méltó bizonyosságot. Zombor, 1892. évi május hó 30-án. Dr. Csibás Benő, polgármester.

Értesítés. Az e hó 8-án, a koronázási jubileum alkalmával, a színházi szállodában tartandó banketre jelentkezőket dr. Gertinger Pál tanácsnok vasárnap délig fogad el.

„Oh! Nagysád, csak még egyszer kegyeskedjék eljátszani azt a szép magyart.“

Most meg a kisasszony nem értett meg. Elkezdte a magyar dalok szakadatlan sorát játszani, úgy, hogy én már tükön ültem.

„No elég lesz édes lányom, most beszélgessünk.“
„Jaj, de én nem tudok ám tétlenül ülni, elbuzom a kötésemet.“

E szavakkal jött be hozzám. Hah! végre, itt volt a pilanatnyi együttlét, a mire annyira vágyódtam, itt volt a boldogság, mely után úgy sóvárgott lelkeim; káprázott a szemem, eszem elhagyott! Nem is emlékszem egyelőre, minthogy karjaimat kitarva egy forró csókot leheltem arra az anygali arca. De épen tulizgatottságom lett vesztem. A csók véletlenségből csattanós volt mindkét részről, s így mi természetesebb, minthogy az igen tisztelt anyós jelölt meghallotta.

En meg nem hallottam mit, mint egy csattanást a mikor kötését vágta a földhöz és ezeket a szavakat: hah! a gaz! A következő pillanatban csak éreztem és láttam. Éreztem, hogy valaki nyakon csip — épen átölve tartottam a kicsikét — és még ugyanabban a pillanatban láttam a másik szobában a lámpát és a világosságot s csakhamar a tisztelt mamát is, a ki kezét csipőre téve s le-fel járva hathatós hangon így szókolott:

„Nem mertem volna feltételezni, de most szomoruan kellett róla meggyőződnöm. Ilyenek mind! Belopóznak a szegény családok fészekébe, s ott feldulva a békes egyetértést a csendes boldogságot, nevetve hagyják ott. Hej ti gazok!“

Egy kis pauzát tartva így folytatta:
„Előre gondoltam, hogy ön is így fog tenni, de nem akartam kiutasítani, mert tisztelen, — becsülöm a családját. És eleinte nem is tulajdonítottam fontosságot látogatásainak azzai a rossz szemével, de a mikor napról-napra tapasztalnom kellett, hogy leányom mindig jobban beleszeret önbe, felébredt bennem minden anyai aggodalom, féltem a gyermekem jövő boldogsága iránt. Hah! hogy előbb nem jutott eszembe! Igen, igen, irtam ma délután édes anyjának. S meg is fogja tenni, a mire kértem: haza hívja önt... Megteszi, tudom, mert jó

asszony, az ősen, egyezner, a házass, tani s va, egy szeg, manák a, Hog, mert a m, kiutasító, közepe tá, fogadva, Ha, nyugtom, most má, volna, his, pedig em, elszunnyo, ültém söt, merltve, szobámat, hártymat, hittem kis, bátorságo, körül akar, de csak eg, visszahany, menekltlő, nyulott or, anyós cand, nem is néz, meggyőződ, koztam to, védekezheti, és ók riká, jemre... e, rohanak s, Hanem, részint eskü

Melléklet a „Bácska“ 44-ik számához.

Elhalasztott utóállítás. A Zomborban e hó 7-én megtartani szándékolt katonai utóállítás, a koronázási ünnepségekre való tekintettel, e hó 9-ére halasztottat.

Tóth Kálmán szobra. Baján a Tóth Kálmán szoborbizottság egyértelmű határozattal Bezerédi Gyula választat fogadta el, míg Donáth Gyula, Köllő Miklós és Mayer Ede szobrászoknak egyenkint 200 frt tiszteletdíjat szavazott meg. A szobor alap mai állása 10,000 frton felül van, a pályázó művészek költségvetései pedig 13,500—13,000 frt közt váltakoznak.

Övönöképző. Az alföldön föllállítandó övönöképző intézet elnyeréséért Szeged, Szabadka, N. Beeskerek és H. Mező-Vásárhely folyamodtak s adtak be ajánlatokat a közoktatásiügyi miniszteriumhoz. Mint értesülünk, a miniszter a napokban döntött ez ügyben, még pedig H. M. Vásárhely javára, mely Szeged 50,000 frtjánál és ingyen telkenél is többet ígért.

Koronázási jubileum és az iskola. Az iskolában a politizálásnak nincs helye; a koronázási jubileum kérdésében pedig épen senkinek sem jut eszébe politikát csinálni. Ezen nemzeti ünnep alkalmából az iskolának csakis azon feladatáról van szó, hogy a tanuló ifjúságban fejlessze és ápolja azon érzéket, hogy az apostoli király iránti törhetetlen hűség mellett — mint a haza közös gyermekei mindnyájan vallás és nemzeti-ségi különbség nélkül kiválóan szeressék közös és drága hazánkat, a magyar hazát; hogy ápolja hazánk iránti hálát és a magyar nemzethez való ragaszkodás érzelmeit a tanuló ifjúságban, miszerint becsülje meg e gyönyörű anyaföldet és iparkodjék méltó lakójává lenni. Arról van szó, hogy a tanuló ifjúságnak kiváló módon van oka arra, hogy a koronázás 25 ik évfordulójának nemzeti ünnepén a legalkalmasabban uralkodó törvényes fejedelmünk I. Ferenc József apostoli királyunk és Erzsébet királynéunk öfelségei iránt a legbensőbb háláját s kegyeletét tüntetve nyilvánítsa, mint oly fejedelem iránt, a ki népeinek nemcsak a legnagyobb jólétéje, de valóságos atyja is egyuttal; s kinek dicső uralkodása alatt a tanítványok és az egész neveléstudgy a javulás és felvirulásnak magas fokát érték el. — A tanuló ifjúság apostoli királyunk iránti háláját s kegyeletét nem nyilváníthatná e nemzeti ünnep alkalmával méltóbb módon, mintha a koronázás évfordulójának dicsőünnepét oly módon üli meg, hogy az az ifju emlékeztetése vésődvén, egyuttal öfelségére való gondolat hassa át egészen az ifju, fogékony lelkeket, s e fogékony lelkekben gyújtsa lángra azon forró hazaszeretetet, mely a hazáért való teljes odaadásra s önzetlen feláldozásra ragadja a tanuló ifjúság lelkét. A magas kormány intenciójának is megfelelő, a szokottnál nagyobb düsszel és ünnepélyességgel úgy ilhették meg a zombori tanítványokat a koronázás 25. évfordulóját, ha legalább az állami főgymnasium, kereskedelmi iskola és a tanítóképző intézet a megyeház nagytermében egyuttal ünnepelné meg e nemzeti ünnepnapot, mint az más városokban kevésbé fontos események alkalmával is történik.

Felülírók. Az apatini daléregyesület által a felvidéki inségek javára 1892. évi május hó 21-én rendezett dal- és műkedvelői előadás alkalmával felülírók: Babusek Károly mérnök 1 frt 20 kr, Schüller Janos 1 frt, Rill Viktor 20 kr, özv. Schmausz K. né 1 frt, Csernus Pál 1 frt, Bászler István 1 frt, Becker Jakab 80 kr, Egri, övönő 50 kr, Kopp Ödön 40 kr, Dombovits Ignác 20 kr, N. N. 20 kr, Gillich Péter 40 kr, Elmann Ferenc 80 kr, Krieg Károly 1 frt, Puck István 1 frt 20 kr, Bagó Dezső 20 kr, Jerger és Petz 40 kr, Bászler Péterné 40 kr, dr. Weidmann Vilmos 40 kr, Szavadill József 40 kr, Raichl Nándor 20 kr, Aldory Mór 2 frt 20 kr, Jeisel Henrik 2 frt 20 kr, Sinkó István 20 kr, Kelsch József 60 kr, dr. Gräber Lajos 1 frt, Rátai Tivadar 80 kr, Weindl József 7 frt 60 kr, Jellmann József 2 frt 20 kr, Klein N. 20 kr, Löwenthal N. 20 kr, Dombovits Antal 20 kr, Dombovits Dávid 40 kr, Kohn N. 20 kr, dr. Lang József 1 frt 40 kr, Katzenberger Miklós 50 kr, Mészáros Béla 20 kr, Becker Ferenc 1 frt, dr. Schmausz Antal 1 frt 80 kr, összesen 35 frt 80 kr. A t. felülíróknak, valamint a jegyek elárúsítása körüli fáradozásáért özv. Thész Györgyné

urnőnek az egyestlet nevében köszönetet mond, Apatinban, 1892. évi május hó 28-án, dr. Schmausz Antal, elnök, Szauter Antal, titkár.

A szabályi főszoigabiró bucsúja. Mult hó 23-án a titeli csajkás vendéglőben Michailovits Kornél volt szolgabiró és Sztrilich Sándor telekkönyvezető tiszteletére bucsú bankett rendeztetett. A két távozó férfit számos barátja környezte és ha a sulyos veszteség érzete uralkodott is a kedélyeken, a hangulat csakhamar emelkedett lón és az ünnepeltek pályájukon történt előléptetésükért zajos ovációkban részesültek. Tösztokban természetesen nem volt hiány. A vig mulatság másnap reggeli nyolc óráig tartott. — Mult hó 28-án délutáni egy órakor a szabályi új főszoigabiró járásába utazott. Titel érdemes birája, Rác András, a titeli polgárság elítje élén gajdas szó mellett Vilovóig kísérté, hol szívélyes és meghatott hangon bucsúzott el. Ugyanakkor Vilovó község küldöttsége csatlakozott a távozóhoz és Szent Ivánra ment, hol a titeli járás összes községeinek küldöttségei lelkesen várták. Nagyszámu kocsisor kíséretében bucsúzott el Michailovits Kornél főszoigabiró a járástól és meghatott hangon, mondott köszönetet az eddigi ragaszkodásért. Gyurgyevó község határánál várta őt Mikosevits szolgabiró; de a szabályi járás fogadtatásának leírása másnak van fentartva s csak a titeli járásbeliek további sorsát akarom eszetelni. Midőn az új főszoigabiró szabályi lakásán az összes előkelőségek tisztelgését fogadta, a titeli járásbeliek váratlanul megjelentek Michailovits Kornél urnál és a fájdalom hangján mondtak neki utolsó lsten hozzádot. „Ne felejtse el őket — mondák — mert az ő szívökben emlékezete élni fog mindenkor, látogassa meg őket többször, hogy szeretetökkel elhalmozhassák.“ — S valóban nem a szokásos fogadtatások kénszere alatt szólottak, hanem az önkényit fakadt érzelmek behatása alatt. — Egyik kimagasló pontja volt a titeliek bucsújának Zakó Milán képviselőnk. Amint megjelent körünkben és szeretetreméltóságával minket lebilincsel, a nép karjára vette és úgy hordozta körül szólni nem akaró éljenekkel. Az az osztatlan bizalom, melylyel a járás annak idején megajándékozta, ma a választók szívében még mélyebb gyökereket vert. x.

Az 1848—49-iki szabadságharcunk emlékeinek a fővárosi vigadóban levő gyűjteménye képek, fegyverek és egyéb ereklyék megszerzése folytán oly mértékben gyarapodott, hogy ma e muzeum a főváros legszebb és legérdekesebb látványosságai közé tartozik. A képek, fegyverek és egyéb ereklyék sokasága a fővárosi vigadó termekébe jó részét annyira megtöltötte, hogy az eddigi termekhez egy újabb terem kibérlése vált szükségessé. A gyűjtemény tulajdonát a következők képezik: összesen 1700 kép a szabadságharcból, ezek közt 200 on felül olajfestmény és aquarell, 300 különféle fegyver (puskák, kaszák, kardok stb.) több százra menő apróbb ereklyék, ruhák, okmányok, hírlapok és 1848—49-iki próklamációk. A gyűjtemény rendezősége gyönyörű szinnyomatban készült emléklapot adott ki az 1848—49-iki honvédek számára. Az emléklap minden családnak, kinek valamelyik tagja honvéd volt, valódi büszkeséget képezheti, mert az emléklapon a Hungaria által megkoszorozott főhelyen olvasható az illető 1848—49-iki hős honvédnek neve és tettei. Ez emléklap az 1848—49-iki emlékek kiállításában a fővárosi vigadóban közszemlére vannak kitéve.

Érettségi vizsgálatok E hó 1-én volt Czirfusz tanfelügyelő és Heindlhofer miniszteri küldöttek elnökölete alatt a helybeli középkereskedelmi iskolában az érettségire vonatkozó előtanácsokmány, melynek határozatait valamennyi jelentkező szobelire bucsújtattott. Jelentkeztek 22 en; visszalépett 1. A szóbeli vizsgálatok tegnap vették kezdetüket s valószínűleg 3 napig tartanak.

Megkegyelmezések a koronázási jubileum alkalmából. Egynehány lap azon hírt közli, hogy a koronázási jubileum alkalmából öfelsége több elíteltnek fog megkegyelmezni. Az erre vonatkozó legfelsőbb kézirat június 8-án jelenik meg a hivatalos lapban. A megkegyelmezettek között lesz állítólag Tómits Jása is.

Kulán június 7-én este fáklásmenet lesz zenével. A fáklásmenet élén egy óriási transzparentet visznek: „1867—1892. Eljen ő felsége I. Ferenc József Magyarország királya.“ Június 8-án az összes templomokban hálaadó istentisztelet lesz.

Ó-Szivac és a koronázási jubileum. Szobonya Bertalan urtól, az adai földmives iskola igazgatójától a következő levelet vesszük: Tisztelt szerkesztő ur! Magyarország koronás királyának 25 éves uralkodását megüldő, a nemzet minden rétegében mozgalom indult meg, hogy azt a ritka emléknapot maradandó bucsú alkotások tegyék nevezetessé. Jól eső örömmel vettem tudomást Ó Szivac község hazafias elüljáróságának azon elhatározásáról, hogy a jubileum alkalmából egy szegénysorsu ifju kiképeztetéséről oly módon kíván gondoskodni, hogy az adai m. kir. földmives iskola részére egy örökös alapítványt létesít. Ez az eszme amily nemes, éppen olyan praktikus. Eltekintve attól, hogy a gazdasági intelligencia fejlesztése mennyire indokolt éppen a bácskai kisgazdák körében, az alapítvány létesítésénél nem szükséges bizonyos összeg pénz letételeit eszközölni, elegendő az, ha a község arra kötelezi magát, hogy évente egy növendékért 150, két növendékért 300 frtot fizet ezen iskola pénztárába, melyre növendéket kijelölni az ő jogában álland, s csak ha ezt elmulasztaná, venne fel arra esetleg más községbeli ifjút is az említett szakiskola igazgatósága; többet pedig mint az évi 150, esetleg 300 frtot nem kellend fizetni az alapító községeknek. — Ezen körülményt midőn köz tudomásra hozni sietek, felkérem a vármegye hazafias s a nép jóléte iránt érdeklődő intelligens községét, hogy községükben odahatni sziveskedjék, hogy a legalkalmasabban magyar király 25 éves uralkodói jubileumára Ó-Szivac község nemes eszmejét terjeszteni méltóztassanak, mert csak úgy leszek azon helyzetben, hogy a pozsonyi, szépeességi s erdélyi ifjakat nem leszek kénytelen bácskaiak hiányában elfogadni, amivel nem akarom azt mondani, mintha az iskola népessége ellen panaszom volna, mert a 24 növendékre létesült iskolának jelenleg is 37 növendék — köztük 36—38 évesek is — nyer kiképeztetést. Ada, 1892. május hó 29-én. Szobonya Bertalan.

Az újvidéki új róm. kath. templomra a gyűjtések nagyban folynak. Eddig 42,500 frt gyűlt egybe. Az adakozók között legelső helyen áll a király 500 frttal. Haynald 30,000 frtot, Császka 10,000 frtot, Bende 2000 frtot adtak.

Gyászhir. Fájdalomtól megtört szívvel tudjuk férjem, édes atyánk, nagyatyánk, testvérünk Goldstein Hermannak folyó hó 1-én hajnali 3 órakor életének 65-ik évében, hosszú és kinos szenvedés után bekövetkezett gyászos kimúltát. A drága halott hült tetemei folyó hó 2-án délután 4 és fél órakor fognak a helybeli izr. sirkertben örök nyugalomra tétetni. Áldás és béke lebegjen drága porai felett! Zombor, 1892. évi június hó 1-én. Goldstein Szidónia szül. Münster, neje. Goldstein Mór, Goldstein Ignác dr., Goldstein Nándor, Goldstein Róza, Goldstein Izidor, Goldstein Flóra, Goldstein Jakab, Goldstein Adolf, Goldstein Benő, gyermekei. Goldstein Julia férj. Feldbauer, Goldstein Ilona férj. Krausz, Goldstein Rozália férj. Sonnenberg, Goldstein Manó, Goldstein Adolf, Goldstein Mór, Goldstein Netti férj. Langer, édes testvérei. Berger Simon, veje. Engel Berta férj. Goldstein Mórné, Bachrach Szerén férj. Goldstein Nándorné, menyei. Berger Gyula, Berger Imre, Goldstein Juliska, unokái.

Ünnepélyek Titelen. A titeli ifjúság folyó 1892. évi június hó 8-án koronázási ünnepségeket rendez, melynek műsora a következő: Délélt az egyházi hálaadó istentisztelet után, a polgári olvasókör nagytermében: Szózat. Enekl az összes ifjúság. Alkalmi beszéd. Tartja: Ribicey Aladár, igazgató. Eljen a király! Irta Rudnyánszky Gyula, szavalja: Kresztics Milán. Ébresztő. Enekl az ifjúság vegyes kara. Jó honfiak, honleányok legyetek. Pósa Lajostól. Szavalja: Tomand Lujza, elemi VI. oszt. tanuló. Hymnusz. Enekl az összes ifjúság. Délután tavaszi mulatság a titeli rakodópart ligetében.

Nohát érdemes lett volna kivégezni magamat? És épen a szemem miatt?

Kérem, ha az én szemem nem hibás, hát esetleg más módot választva sikerült az anyósomat becsapni; ha pedig sikerül, akkor az ő gorombaságai is, meg az álmom is elmaradnak; már pedig ezek csak megerősítették szándékomat; de időm is volt másnapig, — a mikor köröbe mentem meggondolni, hogy a boldogság utja csak ez lehet, a melyen most haladok. S ha sikerül, — bizonyosan csendesesen folytatjuk egy ideig a viszonyt; megjött volna aztán édes anyám levele s én egész gyanutlanul haza megyek; ott egyszerre nekem rohan az egész rokonság, szidnak, átkoznak, kérnek, sirnak s többé vissza nem eresztenek, úgy, hogy talán végre megtettem volna a kedvtékert s jelenleg szerencsétlen ember lennék...

Látják — kérem — mennyire kiszámíthatlanok az Isten utai! Látják, hogy az a „beh kár“ hamis szánakozás. Haszontalanul sajnálkoztak fölöttem; hiszen még az anyósom is szeret, pedig ez már ugyancsak ritkaság!

Hanem azért ne irigyeljék meg sorsomat, t. vő urak, mert hisz az én rossz szemem se tudott külön anyóst szerezni, mint az önök jó szeme. Az én anyósom is csak anyós!

Krokodilus.

Rév felé.

Ah! engem a szárnyas
Amor nyíla üt:
Keblembé lobogva
Ég, lángol a tűz;
S keblem tüze lángja
Hervasztja szívem...
Ki jó keblemre
Enyhíteni tüzem?...

Már vízre bucsújtam
Kis csolnakomat,
Vészek, viharok közt
Csüggedve halad.

Szív! gyenge vitorlám,
Ally jól helyeden,
Hogy össze ne téjjen
Sérlévsz — szerellem.

Találók-e én is
Boldog kikötőt?
Kü vágyva kívánok,
Vaj! meglelem őt:
A lányt, ki megértvén
Kinomra tekint
S sebére szívemnek
Hús balzsamot hint?

S ha végre kiállom
A vész, a vihart
S vár rám mosolyogva
Virágteli part
S sajkám kikötöm a
Csöndes szigeten:
— Megtartja hűségét
Örökre velem?!

Szabadka Gyula.

KÉT ÖNGYILKOSJELÖLT.

Dickens elbeszélése.

Egy ifju tiszt, — gazdag szülők gyermeke, — ki vítétsége által több csatában kiténtette magát, hosszabb időre idegen városba helyeztetett át, a hol mind pazarabb életmódnak bódolt. Nemsokára beleunt a katonaszkóda is; tehernek, elviselhetetlennek kezdte azt találni. Hat havi szabadságotatásért folyamodott, a mit meg is kapott. Amde a helyett, hogy beteges állapotja gyógyítása végett valamely testi vagy szellemi foglalkozás után látott volna, Londonba utazott és ott nagyobb fényűzést, pazarabb életmódot folytatott, mint valaha. S ennek következménye az volt, hogy életuntattá lett s blazír-ságában végleg elvesztette kedvét állásától. Képtelen volt

asszony, de büszke — mint az egész rokonságuk — az önmemes származásra. Jól tudta ő, hogy sohasem egyeznének épen ezen büszkeségüknel fogva bele ebbe a házasságba, s mégis ide jött szerelmet hazudni, amitani s vakká tenni mézes, de ördögsugalta szavaival egy szegény leányt... És folyt tovább a tisztelt mamának ajkairól a szavaknak szakadatlan áradata. Hogy mikor lett vége, erre nem felelhetek meg, mert a mikor már nagyon elfogta a lelkesedés, egy kintásító expositiót rendezett szónoklatának egy középe táján. És én nagyobb baj elkerülése végett szót fogadva rögtön exponáltam is magamat. Hanem a lelkiismeretem furdalt, nem volt kérem nyugtom, úgy, hogy meg aludni sem tudtam. Hátha most már nem is lehet kibékíteni... ez borzasztó dolog volna, hisz akkor a kicsike sohasem lenne a feleségem, pedig ennek meg kell történnie... S mikor végre elszunnyadtam, milyen borzasztó álmaim voltak... Ott álltam sötétben az íróasztalomnál mélyen gondolatokba merülve... egyszerre kénkőves láng világítja meg a szobámat, irtózatos rikácsoló hangok szaggatják dohártyámat s egy erős lökessel a földre zúbanok... azt hittem kísértet s imádkozni kezdtem; az imádság kis batorságot öntött belém, úgy, hogy felemelve fejemet, körül akartam tekinteni, vajjon kikkel is van dolgom; de csak egy tekintetet vettem a rikácsoló felé s újra visszahanyaltottam, teljes megnyugvással az iránt, hogy menekülöm többé nem lehet... legelől láttam megnyulott orral, kiálló nagy fogakkal az én igen tisztelt anyós candidatusomat, két kezében seprűvel; a többit nem is néztem, az ő tekintete is elég volt arra, hogy meggyőződjem, mikép nincs menekülés; nem is imádkoztam tovább... hisz ezzel csak az ördögök ellen védekezhetik az ember, de az anyósok ellen nem... és őik rikácsoltak tovább, irtózatos átkokat szórtak fejemre... egyszerre azonban seprűiket felemelve nekem rohantak s addig ütöttek, míg csak meg nem — haltam.

Hanem azért sikerült másnap részint rábeszélés, részint esküdözés által a kicsikének kezét elnyernem.

A palánkaiak parkmegnyitási ünnepe. Német-Palánkáról írják nekünk: Sajnálatos eset fordult elő az itteni kaszinó egyesület parkmegnyitása alkalmával; annál sajnálatosabb, mert a szereplő személyek az itteni társadalom elitjéből valók. A kaszinó-egyesület igazgatója, M... K... a parkmegnyitási ünnepélyt kizárólag német nyelven nyitotta meg. T... S... királyi járásbíró, aki egyszerűen a kaszinó-egyesület elnöke, azon egyszerű, minden felindulástól ment megjegyzést intézte az igazgatóhoz, hogy a megnyitást magyarul, vagy legalább magyarul is kellett volna megnyitni. Ezzel — legalább úgy látszott — az ügy minden komolyabb incidens nélkül elmúlt. Nem úgy azonban. A nagymértékben élvezett nedű ereje megszűnt, hozta a polgári kedélyességhez szokott vérmérsékletet s egyszer csak — minden előzmény nélkül — a két fivér: Károly és János (Jani) megtámadták a mit sem sejtő járásbíró és ököllel, bottal és székkel oly annyira helybenhagyták, hogy néhány hónapig lesz alkalma — az ágyban — a fölött tüpenkednie: „mégis csak üdvös dolog a palánkai kaszinó egyesületnek elnöke lenni.”

A gőzfürdő ezúttal hetenként háromszor lesz nyitva, és pedig: kedden (10 órától 12-ig nőknek), csütörtökön és vasárnap.

Utjavítás és árlejtés. Az alább jelzett munkálatoknak vállalata adása végett május 19-én árlejtés volt Zomborban az alispáni hivatalnál, a munkálatokat következők kapták meg és pedig: 1. az óker-ósovői uton szükséges téglahidnak 1220 frttal előirányzott építését Löwenberger Jakab újvidéki vállalkozó 1085 frttal; 2. ugyanazon uton a hid feljárójának helyreállítását (433 frt) Löwenberger Jakab 320 frttal; 3. a zombor-bezdáni utvonatra szükséges 1560 m³ homok szállítását Hirschbein Gusztáv köbméterenként 1 frt 50 krért; 4. az ó becei gőzhajó állomáshoz vezető hasított kövezett utnak 3982 frt 27 krral előirányzott kavicsos uttá való átalakítását Guttmann J. újvidéki vállalkozó 2900 frttal; 5. az ó futtak-újvidéki és palánka-csébi utakon létesítendő 2 utkaparó házunk 3242 frttal előirányzott megépítését Horváth Károly német palánkai lakos 2589 forintért.

Párbaj. Pisztolypárbajt vívtak a napokban Popovits Sebő megyei alveleltárnok és dr. Aszt Vince helybeli ügyvéd. Sebesülés szerencsére nem történt. A párbaj oka az volt, hogy Aszt, a dr. Donoszlovitsnál adott névnapi mulatság alkalmával, az étkezés végeztével az asztaltól felkelt s Popovitsot borral leöntötte. Popovits e furcsa passzióért magyarázatot kért Asztól, ki a leöntés helytelenségét nem lévén hajlandó belátni, pisztollyal kellett e borral ejtett csoportát kiköszörölni. A becsületbeli ügy illetén elintézéséhez semmi közünk — felelnek érte a segítők — bármelyik részen mutatkozott azonban a párbajhoz való ragaszkodás, azt senki helyeselni nem fogja.

Huszár bravur vizben. Kuláról írják: Érdekes fogadást tett a múlt héten Cserhalmi huszártiszt tisztársával, Jovánovits főhadnaggyal. Cserhalmi ugyanis azt állította, hogy úgy, amint van, átussza a Ferenczcsatornát; Jovánovits főhadnagy fogadott és a fiatal hadnagyt minden ceremónia nélkül eszmástul, ruhástul beleugrott a csatornába — pedig ugyancsak jó hideg volt még akkor a vize — és átúszott a tulsó partra, onnan pedig minden pihenés nélkül ugyanazon az uton vissza a kiindulási helyre. A parton összegyűlt nagyszámú közönség megéltette a hadnagyt.

Végtagyalások. A napokban a kir. törvényszék Pesits Katalin Zomborban általánosan ismert tolvaj, kőbor leányt, a Petres Liza és Lukits Antalné kárára elkövetett lopások miatt 9 havi börtönrre ítélte, — melyben vádlott még is nyugodott s most már a torony alatt ül.

Uzsora. A zombori biénák egyikét utólte a Nemezis, — felhasználva embertársainak szorult helyzetét, a kevés pénzért, melyet ad, embertelen áldozatot kíván — 50—100 s még több kamatot is szedvén attól, a ki körmei közé kerül. — Beck Mór zombori gabona alkusz, ismert pénzszerező cég uszora vétsége miatt egy havi fogságra és 15 frt pénzbüntetésre ítéltetett, — az ítélet megfellebbezte.

Segély. A kereskedelmi miniszter az újverbázi iparos tanonciskolának 100 frt segélyt adott.

Isteni tisztelet. Az ág. evang. híveknek tudomásul adatik, hogy pünkösd másnapján, azaz június 7-én délelőtt 10 órakor az e célra kibérelt helyiségben uracsorával egybekötött isteni tisztelet fog tartatni, melyre a tisztelt hívek ezennel meghívattak. Korossy Emil ág. ev. ut. lelkész.

Kivonulás. A zombori ált. ipartestület a folyó hó 8-án tartandó ünnepélyes isteni tiszteletekhez d. e. 9 órakor, fölszentelt zászlójával testületileg fog először a róm. kath., majd a gör. keleti és végül az izr. templomokba kivonulni.

Apatinban öfelsége koronázási ünnepélyének megünneplése következőképen fog rendezetni: Június hó 7-én fátylmenet s a község kivilágítása. S 8-án reggel 4 órakor az összes zenekarok által riadó s az egész község e napot, mint nagy nemzeti ünnepet megünnepli. 9 órakor felvénys istentisztelet. A községházából a templomba felvonulás, hol az összes testületek s hivatalok együttesen vonulnak fel. Este a dalárda egyesület színi előadást rendez, mely után tánc következik. Ugyanazon napon délután az uri kaszinóban gurigázó verseny lesz. Az összes iskolák tanulói részére júniális rendezetlik, melyen különböző szavalatok stb. adatkulak elő. Minden vendéglőben tánc lesz. A házak feldiszfittése is fogja jelezni ama nagy ünnepet, melyet nemzetünk e napon dicsőségesen uralkodó királyáért megünnepleni készül.

A csendőr mint mentő. A m. kir. csendőrpáncsnokság magyarázatokkal és képekkel ellátott táblákat küldött szét az összes csendőrség közt, mely a vízből kifogott hullák körül szükséges eljárás tartalmazza könnyen érthető módon. A tábla hat módon oktat a vízből kifogottaknál teendő élelészeti kísérletekre. — Óhajandó volna, hogy az ily munkák a csendőrségen kívül, minél szélesebb körben elterjedjenek.

Ápolónók felvétele. A magyar vörös-kereszt egyesület folyó évi július hó 1-én új betegápolónói tanfolyamot nyit az Erzsébetkórházban. Az íresedésben levő 11 helyre minden kifogástalan erkölcsű nő 20—40 életév között pályázhat, ki kellő minősítéssel bír. A folyamodványhoz, mely legkésőbb folyó évi június hó 18-ig terjesztendő be a magyar vörös kereszt egyesület központi igazgatóságához (Budapest, IV. koronaherceg utca 2.) a következő okmányok csatolandók: a) keresetlevél, illetőleg anyakönyvi kivonat; b) ha az illető kiskorú vagy férjhez, bejegyzése a férjnek, szülőnek vagy gyámnak; c) erkölcsi bizonyítvány, mely vidéken az illető lelkészi hivataltól, nagyobb városokban egyszerűen az illetékes hatóság által is kiállítandó; d) hiteles bizonyítvány arról, hogy magyarul és esetleg németül beszélni, írni, olvasni tud, s kellő felfogási képességgel bír; e) hatósági bizonyítvány a folyamodó családi viszonyairól és foglalkozásáról; az is igazolandó, hogy folyamodó előéletét hol töltötte; f) egészségi és himlőoltási bizonyítvány. Azok, kik mint betegápolónók a „vörös-kereszt” szolgálatába kívánnak lépni, kell, hogy szabad akaratból, erkölcsi jobb meggyőződésből, hivatalsszerűleg lépjenek e néhez, de magaslatos életpályára, hogy a beteget nem-, osztály-, és valláskülömbőség nélkül türelemmel, gyengédséggel, teljes odaadással ápolják békében, háboruban, járványok idején egyaránt. — Az egyleti igazgatóság a beérkezett kérvények közül az alkalmasnak látszókat kizemeli, s az illetőket felvételi vizsgára meghívja. — A vidékről berendelt folyamodók felvételük esetén utiköltség megtérítésére tarthatnak igényt. A vizsgán egészségeseknek és elegendőképp értelmeknek talált nők egy havi próbaidőre felvételnek. Ezen próbaidő alatt a tanuló bármikor kiléphet az egyesület kötelékéből s viszont a kórházi igazgató által rövid uton elbocsátható. Az egy havi próbaidő után a tanuló gyakorolhat felvételt, s tartozik ekkor magát kötelezni, hogy magát az alapszabályoknak feltétlenül aláveti, és hogy a 6 hónapi tanfolyamon kívül még 2 évig mint próba-ápolónó és 3 évig mint rendes ápolónó az egyesület szolgálatában marad. Ennek biztosítására tartozik az ápolónó mindenkori fizetésének 1/4 részét az egyesület pénztárában visszahagyni és a levont összeget gyűmölcsötve csak azon szolgálati idő betöltése után kapja ki, a melyre nézve az egyesület szemben kötelezettséget vállalt. A gyakorlati és elméleti kiképzetés 6 hónapig tart; az előadásokat a kórházi igazgató és az orvosok tartják. E tanfolyam befejeztével a tanuló

vizsgát tesz és annak eredményéhez képest vagy mint próba-ápolónó nyer alkalmazást, vagy a további szolgálatlaltal felmentetik. Vizsga teendő továbbá a 2 évi próbaidő leteltével, a midőn is siker esetén a próba-ápolónó rendes ápolónóvé nevezetik ki. A tanfolyam alatt az első hónapban a tanuló teljes ellátásban, a többi 5 hónapban ezenkívül ruházatban és havi 5 frt fizetésben részesül. A próba-ápolónó fizetése a teljes ellátáson kívül 100—120 frt évenként. A rendes ápolónónek szorgalmához, ügyességéhez és szolgálati éveinek számához képest 120—240 frtnyi évi fizetés és teljes ellátás jár. Megbetegedés esetén az ápolónó az Erzsébetkórház II. osztályán díjmentesen gyógykezeltetik. Tíz évi szolgálat után a rendes ápolónó megbetegedés esetén, nyugdíjra tarthat igényt. Ha az ápolónó szolgálatának teljesítése közben éri oly szerencsétlenség, mely szolgálati képtelenséget von maga után, még akkor is nyugdíjra tarthat igényt, ha még nem szolgált teljes 10 évet. A rendes ápolónó az első 3 szolgálati év betöltése után, viszonyát az egylethez ismét megújíthatja a fentebb említett feltételek mellett. A próba-ápolónók és rendes ápolónók béke idején az Erzsébetkórházban vagy más kórházakban működnek vagy magán beteget ápolnak, de minden esetben csak az egylet megbízásából. — Oly férjes nők és özvegyek, kiknek kiskorú gyermekeik vannak, az ápolónói köteletbe rendszerint nem vehetők fel; kivételnek csak azon esetben lehet helye, ha a gyermekek fenntartásáról minden tekintetben gondoskodva van és ezt a folyamodó teljes hitelességgel be is tudja bizonyítani. Végül megjegyezzük, hogy az ápolónók felvételének eszközésére és a vizsgálatok megtartására a következő bizottság van kiküldve: gróf Zichy Nándorné palota és csillagkeresztes hölgy mint elnök, Bischitz Dávidné, özv. Kralovszky Ignácné, Rupp Zsigmondné, dr. Darányi Ignác főgondnok, Ivánka Imre v. b. t. tanácsos, igazgató választmányi tag, Lintner Imre igazgató és dr. Schwarzer Ottó jegyző, mint bizottsági tagok; továbbá dr. Janny Gyula egyetemi magántanár, Erzsébetkórházi igazgató, dr. Farkas László, dr. Puky Akos és dr. Takács Endre főorvosok és Szilassy Etelka főnőkasszony, mint vizsgálók és Argy János irodafőnök, mint a bizottság vizsgálója.

Lótenyésztési díjazás. A Bács-Bodrogh vármegyei Gazdasági Egyesület folyó évi június hó 19-ik napján Szent-Tamás lótenyésztési jutalom díjazást tart. Pályázhat minden Bács-Bodrogh vármegyei, Baja, Szabadka, Zombor és Újvidék városi tenyésztő, ha belyegtelen hatósági bizonyítvánnyal igazolja, hogy az egyévnél fiatalabb csikóval benutattal anyakancsa a csikó születése előtt már sajátja volt, illetőleg, hogy az elővezetett 3 éves kancsák, 1—2 éves ménesik és mén, az ellés idejében birtokában volt kancától származik és általa neveltetett. Az elővezetett lovak megbírlását, valamint az odaitelt díjak kiosztását a gazd. egyesület lótenyészt. bizottmánya eszközözi. A pályázók kételemek a kijelölt nap reggeli 7 órájáig lovaikkal a helyszínen megjelenni. A lovak összeírása után utólagosan jelentkezők, a pályázatban nem vehetnek részt. A bírálat és díjak kiosztása az összeírás után tartatik. A díjak pénzbeliek és oklevelek. A tehetősebb tenyésztők csak oklevél-kitüntetésre számíthat. — Díjak: I. díj 100 frank, II. díj 80 frank, III. díj 60 frank, IV. díj 40 frank, V. díj 20 frank, VI. díj 10 frank, VII. díj 10 frank, VIII. díj 10 frank. — II. Három éves kancsák számára, melyek kitűnő tenyészképességet ígérnek: I. díj 60 frank, II. díj 40 frank, III. díj 20 frank, IV. díj 10 frank, V. díj 10 frank, VI. díj 10 frank. — III. Egy-két éves kancsák számára: I. díj 30 frank, II. díj 20 frank, III. díj 10 frank, IV. díj 10 frank. — IV. Egy két éves ménesik számára: I. díj 20 frank, II. díj 10 frank, III. díj 10 frank. — V. Mének számára: I. díj 30 frank, II. díj 20 frank, III. díj 10 frank. Kelt Zomborban, 1892. évi május hó 30-án. Schmausz Endre, elnök. Rombay Dezső, titkár.

Új községház. Sándor község új községházat szándékozik építeni. Erre vonatkozó határozatát már be-terjesztette a megyéhez.

arra is, hogy könnyben csak féldalt is végig olvasson, vagy csak a legkisebb levelet megírja.

Ahhoz, hogy kilovagoljon, nagyon izgatott és kedvtelen volt; az utcaon sétálgatni pedig soha sem szeretett. Etvágyat csak igen ritkán érzett s a legcsekélyebb dolog is felbőszította. Csak hébe hoba tudott aludni. Szóval, az élet elviselhetetlen teherre vált neki s az öngyilkosság eszméje mindjobban vert gyökeret fejében.

Eme szándékkal megtöltötte forgó pisztolyát és egy átdörbészelt éj után tisztí egyenruhájába öltözve valamivel napfelkelte előtt a St. James parkba lépett. Kémlelve nézegetett körül egy ideig, hogy vajjon nincs e közelben a parkör. Aggodalmas arccal hallgatózott. Semmi nesz. Halotti csend volt. Vagy 300 lépés nyire a regg derengő világosságánál a lovas rendőrök alakjának körvonala láthatott homályosan megkülönböztetni.

Néhány perccel a tiszt belépése után egy szegény esztergályos mester lépett be ama kapun s ugyanazon irányban haladt tova.

Czingár, kihezett arcu ember volt ez, ki földre szegezett tekintettel, komor arccal haladt végig a fasorban. Hosszu, csontos kezeit mintegy itmszerűen lógatta kétoldalra.

A tiszt, elkövetendő tettének komor gondolatain tépelődve folytatta útját a nélkül, hogy más személy jelenlétét észrevenné.

Egy tisztás közepére érve, hirtelen megállt s felhuzva forgó pisztolyát keseregve így kiáltott fel:

— Oh én szerencsétlen! Mily nyomorult teremtese vagyok az Uristenek! Gazdagság, állás, becsület, jövő, mindennek vége! Oh, mert az élet oly teherre vált nekem. Nincs többé erőm, sem bátorságom az élet terhet tovább elviselni.

Eme szavakkal elővette pisztolyát és balántékának irányozta. Ujja már meg is érintette a ravaszt, midőn hátulról izmos kéz markolta meg a fegyvert és kicsavarta azt kezéből.

A tiszt ijedten fordult vissza és az őt követett cingár ember madárjésző arcát pillantotta meg.

— Kicsoda ön? — rivalt rá fenyegető arccal — hogy merészel ön szándékomban megakadályozni?

— Én szegény éhes kézműves vagyok — felelt ez, — ki naponta 14—16 órát dolgozik és arca verejtékével keresi meg kenyerét. Életem — mióta a leányomat elcsábították s elszöktették tőlem, — sivár, örömtelen, egészen egyedül állok a világon. Nem igen van miért élnem, mi sem köt a világhoz, meguntam az életemet. Ama szándékkal távoztam el hazulról, hogy vízbe öljem magam. De midőn a park illatos, friss levegője ért, észre tértem és visszanyertem bátorságomat. Elhatároztam, hogy hátralevő napjaimat majd csak lemorzsolom valahogy.

— Kicsoda ám ön-úram? Ugy látom golyót akart agyába röpíteni, mert tán nem bír elég lelki erővel, hogy a renyhesség átkával megküzdjön.

A tiszt zavarában néhány szót dadogott, a mire aztán a kézműves megragadta karját és erőlesen felszólította, hogy lakására kövesse, különben azonnal átadja a rendőrségnek, ugy is kezében van az öngyilkossági szándék, corpus delicti je: a forgópisztoly.

A tiszt beletörődve a helyzet kényszerűségébe, követte a kézműves lakására. Nem kellett soká menniök.

Az első utcasaroknál volt az, egy pincehelyiség féleiben, a hol ő reggeltől estig szokott eszterga asztalnál foglalatzkodni. Beszéd közben a tiszt felenlített, hogy ifjúságában kedvtelésből eszterga munkával foglalkozott. A kézműves ezt hallván azon ajánlattal állott elő, hogy műhelyébe fogadja. A tiszt azonban megköszönte szépen a tisztességet és pénzt ajánlott fel neki csakhogy szabadon bocsássa; ámde a kézműves visszautasította azt és csökönyösen megmaradt ama szándékánál, hogy vele jönnie kell.

S levitte a beteges, kimerült embert sötét pince-lakásába, a hol az eszterga-asztal elé ültette, felszólítván őt arra, hogy dolgozzék.

A tiszt szabadkozott, ámde az esztergályos nem tágitott semmiképen. Erőlyesen követelte, hogy az élete megmentésének viszonyszolgálatul egy órahosszat dol-

gozzék, mert különben megteszi vele azt a csufágot, hogy beviteti. Eme fenyegetés annyira zavarba hozta a tisztet, hogy végre csakugyan neki fogott a munkához.

Midőn az óra lelt, az esztergályos azt követelte, hogy a tiszt még egy órát dolgozzék, arra hivatkozván, hogy rémítő lassan ment a munka s csak félórányt végzett el.

Hiába tiltakozott, dühösködött a tiszt, hiába ígért neki pénzt és panaszkodott, hogy minden csontja fáj már és hogy ha tovább dolgozni kényserült — ugy belehal, — az esztergályos hajthatatlan maradt.

— Ha belehal, — szolt ugy csak ott lesztünk, a hol ön akkor lett volna, ha tettétől vissza nem tartom.

S a tiszt, akarva, nem akarva, kénytelen volt a munkát kigyulladt arccal tovább folytatni, ugy hogy a verejték csak ugy csorgott homlokáról.

Végre már nem bírta tovább és bekövetkezett, a mire a kézműves számított. A tiszt kimerülten dőlt kénytelen életmentőjének karjaiba. A kézműves most eléje tette reggelijét, mely egy garasos cipóból és egy pohár borból állott. A tiszt mohón falta a szegényes reggelit és pénzt adott a tanoncnak, hogy még egy adagot hozzon. Mig a fiu visszatért, a tiszt és az esztergályos beszédbe eredtek egymással.

Egyszerre csak felállt az előbbi és tárcáját a szegényes kézműves kezébe nyomja. A nyomorgó ember a méltóság egy nemével vette azt át, olyan tartással, mint a milyet az orvos meggyógyított paciensevel szemben tanusít. Komoly arccal, mintegy önértéssel fogadta el a pénzt.

De alig esett tekintete a kezében tartott névjegyre, midőn hirtelen megváltozott arcvonásain a meglepetés, a düh kifejezése tükröződött vissza.

Hevesen visszadobta az esztergályos a névjegygyel együtt a tiszt kezébe s vad ordulattal csakhogy fel nem lökte a megrémült embert a keskeny lépcsőzeten. Azután egyet lódított rajta, ugy hogy mielőtt az még csak megszólalhatott volna, már kűn is termett az ajtón.

bag
szo
érd
ság
csa
Vel
jele
haz
gyu
mos
allo
ista
siet
zala
mar
szab
nyel
ezze
biza
nal
terje
nyel
lakb
reti
100
felt
betö
köv
Végl
eltöl
mod
közé
mag
tansz
biro
tansz
betö
héro
esetr
szám
nem
közö
iskol
tandó
és ké
ennél
város
nyuka
potuk
nyak
latak
terjes
figyel
Az
C
názá
adott
van a
és kir
jabb a
a disz
körtül
szerü
tükös
s több
idejéb
nyomat
majdn
szolt ke
ember
az egy
erszény
akarja
leányán
kötelet
különb
Sz
lehalad

Hitoktatói állás. A belügyminiszter jóvá hagyta Zenta város határozatát, III-ik hitoktatói állás szervezése tárgyában.

Vasuti gyűlés. A Bács-Bodrogh megyei helyi érdekű vasutak részvénytársaságának végrehajtó bizottsága június hó 7-én délelőtt ülést tart; délután ugyan csak ott az igazgatóválasztmányának lesz gyűlése.

Gyujtogató örült. Obrovácról írják: Slepcevszky parasztagazda, kin már több ízben az örültség jelei mutatkoztak, f. hó 25-én éjjel 1 órakor felment házának padlására, ott egy nagy halom szalmát meggyújtott s kényelmesen mellé ült melegedni. A tűz rohamosan terjedt s csakhamar az egész tető lángokban állott. De az örült nem törődött sem a tűzzel, sem az istállóban megkötözött lovaival, melyeket a segítségére siető szomszédok nem bírtak megmenteni. A tűz localizálása után már csak a szerencsétlen elszenesedett maradványait találták meg.

Városi ügyek.

A keresk. iskolai tanári állások. Zombor szab. kir. város középkereskedelmi iskolánál a modern nyelvek — (német-francia) és a magyar nyelv, ugy az ezzel kapcsolatos közismereti tárgyak előadásával megbízandó két tanári állás üresedésbe jöven, ezen állásoknak — választás utján leendő folyó évi június hó 26-ig terjedő időtartamra ezennel pályázat nyitattik. A modern nyelvi német-francia tanári állás 1000 frt fizetés 200 frt lakbér, a magyar nyelv s az ezzel kapcsolatos közismereti tárgyak tanári állása pedig évi 900 frt fizetés és 100 frt lakbérrel van javadalmazva, mindkét állás ezen felül 100—100 frtnyi ötdéves pótlékban részesül. A betöltendő állások egy évi próba évvel lévén egyhétvéte, véglegesítés a tanév elteltével lesz eszközölendő. Véglegesítés esetén a nyugdíjigény tekintetében az elvált próba év szolgálati időbe beszámítatik. A modern nyelvi (francia, német) tanári állásra csak közép vagy polgári iskolai képesítéssel bíró, — a magyar nyelv és a kapcsolatos közismereti tárgyak tanszékére pedig csakis polgári iskolai képesítéssel bíró tanár folyamodhatik. Az esetre, ha a modern nyelvek tanszékére, középiskolai minősítéssel bíró tanerővel betölthető nem lenne, ezen állásra polgári iskolai képesítéssel bíró egyén is megválasztható. Megjegyezzük, hogy az esetre, ha az intézeti rendes tanerőknek heti 22 óraszámú a közép kereskedelmi iskolánál teljesen igénybe nem vétetnek, kötelesek ezen óraszám erejéig a város közönsége által fenntartott alsófokú ipar- és kereskedelmi iskolánál is díjmentesen előadásokat tartani. A megválasztandó tanár a városi tisztviselők nyugdíjintézetének jogos és kötelezett tagja. A pályázni szándékozók felhívhatnak ennél fogva, miszerint Sándor Béla Zombor szab. kir. városi főispán ur öméltóságához címzett folyamodványukat, melyben koruk, vallásuk, nős vagy nőtlen állapotuk, hadkötelezettségi viszonyuk, végzett tanulmányaik és képesítéskük, nyelvismereteik és eddigi szolgálataik okiratokkal igazolandók, — fent említett napig terjedőre meg, mert a később érkezendő folyamodványok figyelembe vehetők nem lesznek.

Művészet és irodalom.

Az „Ország-Világ“ koronázási albuma.

Az „Ország-Világ“ szerkesztője, Benedek Elek, a koronázási jubileum alkalmából rendkívül disztes számot adott e héten. A 30 oldalra terjedő szám disztes borítékán van a király legújabb arcképe, az első oldalon a király és királyné 67-iki arcképe s ezen kívül a király legújabb arcképe mint műmelléklet is, Diwald által készítve, a disztes számhoz van csatolva. A koronázásra vonatkozó, körülbelül 40 érdekesnél érdekesebb kép van ez album szerű számban, köztük 8 élelapi rajz is a 67-iki „Üstökös“-ből. Részletesen le van írva a 67-iki koronázás s több érdekes közleményt elevenit fel a koronázás idejéből. E mellett sikertült rajzok mutatják be a jubi-

leumi előkészületeket is. Jóllehet az „Ország-Világ“ e száma a rendesnél kétszeres nagyobb terjedelemben jelent meg, a rendes áron, 16 krajczért kapható. Nem ajánlhatjuk eléggé olvasóinknak, hogy szerezzék meg e disztes és értékes számot, mely kedves emlék lesz a koronázási jubileumról. Az „Ország-Világ“ e számában ezenkívül a rendes regény stb. közlemények is találhatóak. Előfizetési ára egész évre 8 ft.

„A koronázási örömmünnep“ címen a magyar nép és ifjuság számára gyönyörű művet szerkesztett és adott ki a Magyarországi Tanitók Országos Bizottsága. A 3 ives füzet tartalma 16 csinos kép mellett a következő: 1. Király ének. (Költemény.) Komócsy József. 2. A mi királyunk és családja. Sebestyén Gyula. 3. Király-ének. Megzenésítette Tihanyi Agost. 4. A királyról. Fekete József után. 5. A királyné nevenapja Gödöllőn. 6. A szegedi árvíz és a királyi szó hatalma. Mikszáth Kálmán után. 7. Szent koronánk legszebb gyöngyei. (Költemény.) Komócsy József. 8. A mi Budapestünk. Rákosi Jenő után. 9. Rudolf trónörökös verse Magyarországról. Jókai Mór. 10. Nemzetünk történetének nevezetesebb mozzanatai 1792—1867 ig. Sebestyén Gyula. 11. Huszonöt év. Sebestyén Gyula. 12. Mikor imádkoztok. (Költemény.) Pósa Lajos. 13. A király-koronázás. Jókai Mór. 14. A király-koronázási ünnepségek koronája. 15. A magyar szent korona. Jpolyi és Vízkeleti után. 16. A koronázási hitlevél. 17. A baba. (Költemény.) Pósa Lajos. Ez a gazdag tartalom, melynek minden egyes száma irodalmunk egy-egy kiváló terméke, vagy történetünk egy-egy legkiválóbb jelenetének megörökítése, — legjobb ajánlója a könyvnek, mely bizonyára kedves lesz minden ifjú, minden magyar ember kezében. Hadd terjedjen e füzet mindenütt; nyomában jár a legizgalmasabb szeretet koronázás királyunk és családja és édes hazánk iránt. A nagyok okuljanak és lelkesedjenek a szent emlékek, a gyermekek pedig buzduljanak a nagy események és magas erények láttára s mindnyájan örömmünnepet szenteljünk a trón és baba boldogulásáig egybekapcsoló koronázás emlékére! A Magyarországi Tanitók Országos Bizottsága s vele hazánk tanítói a koronázás örömmünnepén valóban legszebben vesznek részt e füzet szerkesztésével, kiadásával és az ifjuság közt való terjesztésével. Örök forrást nyitottak e szépen, szívőből írott művel a trón és baba iránti szeretetnek s lakadatlán lelkesedésnek. — Méltók ezért a teljes elismerésre. Melegen ajánljuk tehát e füzetet ifjuságunknak, iskoláinknak és minden magyar embernek. A füzet ára — iskolák által megrendeltetve — 20 kr., bolti ára 30 kr. Megrendelhető Singer és Wolfner könyvkiadó cégnél Budapest, Andrassy-ut 10. — A tiszta jóvedelem a felvidék inséges helyein élő szegény tanitók támogatására, a budapesti tanitók segélyegyesülete és a „Magyarországi tanitók bázisa“ alapjának gyarapítására fordítatik. Csak több ok arra, hogy a munka legnagyobb elterjedését kívánjuk.

A védhímlőoltás mai állásáról hazánkban.)

Noha a legrégibb népek, az indusok és kínaiak előtt sem volt titok, miszerint az egy ízben akár természetes, akár pedig mesterséges uton megkapott és átélte hímlo további megbetegedések ellen védelmet nyújt és e tapasztalat őket a legkülönbözőbb óvintézkedésekre készítette és jöllehet a XVIII. század első tízedeiben föld-résznünkön itt-ott már sikerrel koronázott kísérletek tétettek a hímlo-méregnek rendszeres átvitelével, mégis a mai értelemben vett védhímlőoltás megalapítója és ez által az egész emberiség jóltevője Jenner Edward, a tudós angol orvos volt.

Miután a statisztika a védhímlőoltás rendkívüli sikereit szembevetendő tette — bár e sikerek

*) Vettük szakkézből a következő sorokat, melyek meggyenk közegészségügyével foglalkozókat bizonyonnyal érdekelni fogják. Szerk.

sem voltak képesek annak ellenesit teljesen elhallgattatni — csakhamar az egyes államok veték kezükbe ezen üdvösnek bizonyult óvintézkedésnek minél szélesebb alapon való foganatosítását, úgy hogy manapság a védhímlőoltásra vonatkozó törvények és rendeletek szigorú keresztültelve legfontosabb és leghálásabb feladatát képezi az összes culturállamok egészségügyi kormányainak. És méltán; mert példátlan az orvostudományok történetében, hogy az emberiségnek oly bösz ellensége, mint a hímlo, mely versenyre kelve a világtörténelem legvérengzőbb háborúival, százezrével szedte áldozatait, majdnem teljesen ártalmatlanná tétetett.

Midőn Jenner sok évi tapasztalat után az állati nyirknek hatékonyságát illetőleg védelmi képességét az emberi testre nézve megállapította és a tehén megeredt hímlojéből gyermekeket beoltva az ezekből szedett humanisált nyirkot ismét további oltásokra használta fel, nem tudta egyszersmind kivenni a védhímlőoltás ellenzőinek kezéből a leghatalmasabb fegyvert, melylyel ezek a sikerekben bár dús, de mégis fiatal intézményt megdönteni és a közvéleményt is annak ártalmas voltáról meggyőzni fardadhatatlanul iparkodtak. Megengedve annyit, hogy az emberi hímlo átültetése nyihiti vagy talán meg is gátolja a hímlo további fellépését, azt állították ugyanis, hogy ilyképen különféle lappangó betegség vihető át az egyik emberi testből a másikba és így a védhímlőoltással járó esetleges haszon egy sokkal valószínűbb kár által teljesen lerontatik, mert ezen óvintézkedés az eddigelé egészséges emberi testben a hímlo nál nem kevésbé végzetes kórokat idézhet elő; a védhímlőoltásnak ekkoráig már felszaporodott lelkes hívei nem csekély ijedelemmel voltak kénytelenek ezen aggodalmak alapságától meggyőződni. Mig a legtöbb kórnak ilyformán megtörténhető átültetése legalább is eldöntetlen maradt, addig kétséget nem tűró módon bizonyult be, miszerint a kórok legborzasztóbbika, a syphilis, melynek mérge nemzedékeket képes csirájában megrontani, az emberi hímlo által terjesztetett. A hímlooltás ügye tehát csak akkor ülhetett meg igaz diadalát, midőn a Jenner korszakalkotó találmányát követő évtizedekben a tehénhímlo nyirk (cow-pox) mindinkább kiszorította a kifogásolt humanisált nyirk használatát, míg végre korunkban nemcsak a művelt nyugat államiban, hanem a közegészségügyi tekintetben meglehetősen hátramaradt balkán államokban is a karról-karra való oltás teljes mellőzésével, kizárólag tiszta állati nyirkkal oltanak.

Belügyi kormányunk egyelőre mereven ragaszkodik még a sürgős módosításra váró 1876. évi XIV. t. c. idevonatkozó paragrafusaihoz, mely beéri a karról-karra való oltással is, ugyanezen törvény szól „magfentartás“ és „magmegújítás“-ról stb., mindmegannyi intézkedés, mely manapság, midőn minden község csekély költséggel beszerezheti a szükségelt eredeti állati nyirkot, nagyon is meghaladott álláspontot képvisel. Ezen már rég elavult törvény akkor keletkezett, midőn az eredeti tehénhímlo nyirk beszerzése sok költséggel járt, így meg kellett nyugodni az oltóorvos elővigyázatában; de ma, midőn a bakteriologia

BOLDOGOK AZ EGYÜGYÜEK.

Kollegák voltunk. Ő volt köztünk — szerénytelenség nélkül mondhatom — a legcsunább. Arca közepén a legfuresább orr diszlett. Mint ha csak egy hirtelen odatapasztotta volna a bába, mint ahogy csutakot dugnak a hőember képiibe. Szemei — talán mert restelték ezt a természeti csudát — úgy megbuzták magukat a pillásáncok megett, hogy csak apró legyekképpen látszóttak ki. Az ajk, melyre orra lenézett, a legjobb akarattal sem volt finom metszésűnek mondható: Hasonlított azokhoz, melyeket egy tehetséges bebé rajzol a tolltartó megfordított végével. Szerencse volt, hogy nem teljes szépségében mutatkozott. Itt ott egy pár szőrszál árnyalta be jóságosan — bár fájdalom, nem elég sürűen. E szerencsétlenség kevésbé érte állat. Ezen már szemléstőlajból kiemelkedő apró bokrokban virultak a férfiaság büszke jelképei. Milyen volt a színök? Történeti hűséggel nem merem veresnek állítani. Lehet, hogy csak a rózsás jövedv fényében, mely vonásaiból örökké kisugárzott, tetszettek olyanoknak. Talán valóságban hirtelen szőke szőrzettel dicsekedhetett!

Annyi bizonyos, hogy ő volt köztünk egyszersmind a legvigább. Soha futó felhőt sem láttam homlokán — ha ugyan azt a szük tért, melyet a természet hajzata s szemöldöke között a gondolatok sétányálul meghagyott, ily kevély néven nevezhető. De neki többre nem is volt szüksége. Az ő gondolatai még kisebb helyen is kényükedvők szerint kiviháncolták magukat.

Ha nem is volt valami mély gondolkodó, annál kifoghatlanabb volt rossz adomákban. Azok a mókák, melyeket tudvalevőleg már Ádám beszélt el Évának s melyekre ez gunyosan megjegyezte, hogy már dődögé-apja se nevetett rajtok, ő benne páratlan buzgóságu s leghálásabb terjesztőre lettek. Valamennyien mulattunk is rajta, de azért egy se volt, ki ne sajnálta s önmagát nálánál százszor különbnek s szerencsésebbnek ne tartotta volna.

Csak egy tekintetben vált kellemetlenné. Minduntalan hitt, hogy látogassuk meg. Mért nem néztük

meg fészket! Mennyire örülne a felesége! S a gyerekei — a Mukica, a Teresi, a Guszti meg az Őrszike — milyen gyönyörűek! — Látszik — tevé hozzá tréfás önismerettel — hogy az anyjukra töttek! Mégis áttalottunk hozzá menui. Tudtuk, hogy szegény leányt vett el „szépségéért“. Tudtuk, hogy az is köt, varr, himez mások számára. Tudtuk, hogy ő meg késő estig dolgozni jár, mert csekély fizetéséből nem tellet.

Egy este megfogott az utcán. „Most velem jössz!“ kiáltá vigan. „Nem bujsz ki körmeim közül! Egy szabad óram van. Meglepjük az öregemet!“

Nem szabadulhattam. Vele mentem. A külváros egyik földszintes házában lakott (félmértföldnyire a hivataltól). A konyhán léptünk be. Szanaszét bevettek a különféle holmik. Fületlen lábas. Tört és mosatlan tányérok. Itt egy törülköző rongy. Ott egy pár káposztafej. Egy tálból fekete macska valami lét nyalt. A tűzhelyen pedig nagy vasedényben forró víz párolgott, az alatta felhalmozott szennyes számára. Mellette kis üstből burgonyák árasztották illatukat. Oly szín és szagkeverék, hogy önkénytelenül befogtam az orromat.

„Festői rendetlenség“ jegyzé meg ártatlanul. Nem volt időm kiocsúdni kábultságomból, mert a konyhába nyíló ajtón ékelen zaj csapott át. Sívító női hang, rekedt gyermekordítás, majd éles, összhangtalan énekdarab.

„Jövedvük odabenn!“ sűgá mosolyogva. Benyitottunk. Az asztalfőnél fehérmű munkával kezében ült a háziasszony. Köröskörül veszekedve, olvasva, dalolva egy csomó piszkos gyerek ficáncozott.

A férj megcsókolta feleségét és sorba összes magzatjait. Ezek belekapaszkodva száz kérdéssel ostromolták. Majd meglátva az idegent, kissé meghúzódtak.

Az asszony pirulva s szégyenlős mozdulattal felém jött s üdvözölt. „Régen vártuk“ mondá rikácsoló hangon, de jóságos ábrázattal. Valabonnan egy roskatag széket kerített elő. Letültem s szemügyre vettem a kollegám „szépség“-ét. Most igazán megértettem, hogy gyönyörködhetik a néger imádotija lecsüngő ajakában s a fülében lógó karikában. Ily idomtalan egy néber meg alig akadt elem. Beteges színű arcát barna hajbozót vette körül. Felső fogsorából a középső kíváncsian kifelé

— Ugy? Ön tehát ama derék uri ember, ki leányomat elcsábította és aztán elszöktette!? fakadt ki majdnem ordítva.

— Én — az ön leányát! — kiáltott fel a tiszt.

— Igen, igen leányomat, Brentwood Ellent! — szóló keserűen a kézműves. — Avagy tán annyi polgár-ember leányának neve van bünlajstromában, hogy ennek az egynek a nevét már el is felelte?

— De kérem, csak fogadja azért tőlem el ezt az erszényt! — kezdé meg újból a tiszt. — Ha már nem akarja a maga számára megtartani, hát küldje el a leányának!

— Csak tartsa meg a pénzt és vegyen magának kötelet rajta az ur! De most már takarodjék ám innen, különben majd ellátom a baját!

Szólt és becsapta a tiszt orra előtt az ajtót; aztán lehaladt a lépcsőkön és napi munkája után látott.

(Angolból.)

Az ideál.

Álmamban tündérrépkék láttam.

Ébren érte? Száz halálba vágytam.

Elmeregtem ezer kecses báján:

Szűzszin haján, pici kezén, lábán.

Kék szemébe — hogyha bele néztem...

Nem volt két oly csillag még az égen!

Bőre harmat, lilom kehelybe;

Belé egy csöpp napsugár keverve —

—

Vége ennek, — oda az eszményem,

Asszony lett ő, — az én feleségem!

Kanyó Iván.

korszakában tisztában vagyunk az iránt, hogy az itt kifejtett legnagyobb elővigyázat is csalódhatik és a kifogástalanul egészséges szülők legegészségesebbnek látszó kised gyermekének szervezeteiben is lehetnek olyan anyagok, melyek a kárjára oltott gyermeknél súlyos idegen betegséget idézhetnek elő, a leggondosabb elővigyázatnak illetlen megbízhatlansága következtében igazán itt a legfőbb ideje, hogy az általánosan kárhóztatott karról-karra való oltással mi is végkép felhagyjunk. Eltekintve a nagy idővesztéstől és azon tapasztalati tényről, miszerint a törvény által ugynevezett „magszedés” a népnek bár csak ösztönzerű, de annál határozottabb ellenszenvével találkozunk, mindezekről eltekintve, legtöbb helyen az oltás eme primitív módjával okvetlenül együttjáró végnélküli fuvarozási díjak eimén több számoltatott volna meg, ami egy 2000 lelket számláló, tehát már nagyobb község háztartásában csak 4 forint 80 krajcárnyi költséggel szerepel — jobban mondva nem is szerepel. Különböző ezzel teljesen összevág azon tapasztalat, hogy ahol az illető orvos a tiszta állati nyirk előnyeit hatóságával megismerteti, az sohasem ellenzi az állati nyirk beszerzését. Sajnos, hogy míg a szomszédos Horvát-Szlavonországban, Boszniában és Szerbiában, hirtelen máris a karról-karra való oltásnak, egészségügyi kormányunk még nem látta elérkezettnek az időt, a fent említett és már rég elavult törvényeink módosítására, illetőleg a kötelező kizárólagos állati nyirkkal való oltás kimondására, de még sokkal sajnósebb lenne, ha hatóságaink és községeink, ily kézzelfogható előnyökről lévén szó, a kormány kezdeményezését akarnák bevárni.

Miután az 1876. évi törvény ez időszertint még érvényben van, a minisztérium egyelőre álláspontját ezen kérdésben csak annyiban változtathatná meg, hogy — mintegy elismerve a tiszta állati nyirk ma már kétségtelenné vált nagy előnyeit és ezekre utalva, — meghagyná a törvényhatóságoknak, miszerint területükön lehetőleg az oltás ezen módját hozzák be. Lehetőleg, t. i. amennyiben a községek nem ellenzik, míg a törvényhozás e tárgyban nem intézkedik, vagyis míg a kormány ez irányban javaslatot nem terjeszt be, ami reméljük csak igen rövid idő kérdése lehet.

A fő itt az elv, t. i. legalább elvbeni kimondása annak, hogy az állati nyirkkal való oltásnak minél nagyobb elterjedése, főleg közegészségügyi, de még közigazgatási szempontból is felette kívánatos és elbe helyezendő az oltás másik ósdi módjának.

Ha ez megtörtént, akkor hatóságaink és községeink tudni fogják kötelességüket. Feltétlenül illeti azon megyék egészségügyi vezetőit, kik átérezve az itt szóban forgó közegészségügyi érdekeket fontosságát, a dolgot erélyesen kezükbe vették és közegeiket megfelelőleg utasították. És íme, a legtöbb ily megyében vagy a szolgabírói hivatal, vagy pedig minden község külön meghozatja a szükséges oltóanyag mennyiségét a nélkül, hogy ezzel összekötött igazán csekély költségek még csak megfontolás tárgyává is tétlenének. Ami ismét annak bizonyosságát szolgál-

tolakodott. Szeme savoszinű, ajka vékony, keze nagy, láta görbe. Kiszáradt koblét széles vörös kendő takarta. Mindamellet derültég ilt homlokán, mely kiengesztelt s maradásra készített. Elém raktak nagy palack borviskát (melyet úgy látszik ünnepi alkalomra tartogattak) s beszégetésbe elegyedünk (a gyerekek eleintén rám bámszkodtak, majd zavartalanul folytatták inceselgésüket).

Szólunk mindenről, a csekély jövedelemről, a gyermeknevelésről, a főnök urról, de soha egy panasz, az elégedetlenségnek egy árnyalata se jelent meg arcukon. Mintha az a nyomorúság természetes lett volna! Mintha másképp nem is lehetne!

Közbe közbe a férj egy pár új elcet tálalt fel, melyet néje s az egész gyereknevelés harsogó nevetéssel fogadott.

S a házaspár oly szeretettel csüngött egymás szaván, tekintetén, oly büszkén mondogatták „az én Karikám”, „az én kedves öregem”, „a mi drága reményeink”, hogy alig fojthattam el mosolyomat. A férj végre felállt. „Mennem kell, mert még egy bilancot kell csinálnom.” Én is felkeltem. Megköszöntem szives vendéglátásukat.

Mig kollegám egy főtt burgonyát, talán vacsoraképen, kapott be, felesége hamarosan ragyogó arccal sügta fülembe:

„Képzeld, még a szivarozásról is lemondott kedvemért!”

A kapunál elváltunk.

„Nos mit szólsz az én kis fészkeimhez?” kérdé az örömtől sugározva.

„Tiszta szivemből gratulálok!” mondom.

„Hát még ha tudodra adnám, hogy újra apának érzem magamat!”

Megszoritottam kezét. Megölelt s elsietett.

Állva maradtam. Irigység és szájalom harcolt bennem s alig tudtam kételyemből kibontakozni.

Mégis csak boldogok az együgyűek!

Lenkei Henrik.

hat, hogy ez irányban legtöbbet használhat szakközegeink céltudatos fellépése.

Egészen kárba veszett azon megyék jóakarata, melyek az ezen fontos közegészségügyi kérdésben elfoglalt álláspontjukat közgyűlési határozat tárgyává tették és az állati nyirknak kizárólagos használatát — bizonyára a helyi viszonyok alapos megfontolása után — elrendelték, mivel a belügyminisztérium utalva a régi törvény szövegére, ezen határozatokat egyszerűen megsemmisítette. Sajnos, de tény, hogy az ily megyéknek aztán — rosszul értelmezve a miniszteri leirat — elmegy minden kedvük az állati nyirkkal való oltás meghonosításától.

Soraim azon óhajjal végzem, vajha tartanak az illető kartársak lelkiismeretbeli kötelességüknek hatóságait ezen viszás állapotokról felvilágosítani. Sursum corda!

Dr. Pápai Henrik.

A nevek kiírásáról.

(Levél a szerkesztőhöz.)

Pár szóba akarom foglalni, kedves szerkesztő ur, szives engedelmevel azon megjegyzéseimet, miket a nevek kiírásának főleg hírlapokban most divatba jött módjára nézve akarok ez alkalommal kockáztatni. Előre is kijelentem, hogy nem abba a nagy fába vágom a fejszém, a mit az akadémikusok ortografának hívnak s melyről évtizedek óta a sok tudós és kevésbé tudós urak (még a kedves papám is!) oly sokat irtak, hanem csupán a keresztnevek kiírásáról, vagy ha jobban tetszik, kinyomatásáról.

Mi nők, kedves szerkesztő ur, nagyon kényesek vagyunk a nevünkre s ez talán nem is valami szép tőlünk. Végzetlen azonban bennünket a tudat, hogy a férfi uramék sem igen vannak e téren másképp s így azt hiszem, midőn a keresztnevek kiírása érdekében gyenge szavamat felemleni bátorodom, nemcsak hit-sorsosaim a nők, hanem a férfiak nevében is szólok.

Én minden nap szoktam hírlapot olvasni s tessék elbinni, bár még környezetem azt mondja, nem vagyok valami nagy leány, mégis azt a mit olvasok, sokszor meg is kriuizálom. Így jöttem rá, kedves szerkesztő ur, hogy nemcsak a vidéki, de a fővárosi lapok is nagyon de nagyon felületesekek, hogy ne mondjam lelkiismeretlenekek a keresztnevek kiírásában. A hiba t. i. szerintem az, hogy a neveket fordítva, kicsinyítve vagy legtöbbszőr nem magyarosan írják s így aztán a legszebb neveknek sem eredeti alakját, sem szép hangzását nem adják vissza. De legszebb a dologban az, hogy az idegen származású neveket — főleg a nőknél, — két három nyelv ortografiája és hangoztatási szabályai szerint írják néha, a miből aztán csakugyan nehéz a név eredeti alakját — hogy is mondjam csak, — rekonstruálni.

Igy csak pár közelebb eső példát idézve a női nevek közül, a bálai tudósításokban, koncert referádákban és himen hírekben lépten nyomon találkozunk a Mary, Mari, Maria, Marietta (Mariska), a Jenni, Jeny (Eugenia), Sziidi, Tini, Alisz és Alice, Mártha és Márta, Bertha és Berta, Adrienne és Adrien, Tinka és Katinka (Katalina), Terka, Teruska (Teréz) s ezeken kívül a rövidítések és kicsinyítések egész légiójával, a mi talán megjárja szóbeszéd között a családban és pajtások között, — de azt hiszem a korrektség és a jó ízlés nem engedhetik azt, hogy ez az uszus hírlapilag általános érvényre emelkedjék. A nevek azért vannak, hogy viseljük azokat teljes alakjukban, elég szépek azok ugyis, nem kell őket elferdíteni, mert azzal éppenséggel nem szebbé, ruttabbakká tesszük őket, s ha a ferdítésekről és kicsinyítésekről van szó, soha sem szabad felednünk, hogy a keresztnevek ily alakjai csak könnyebb kiejtés, nem pedig a kiírás végett jöttek divatba.

Nézetem szerint tehát a női és férfi keresztneveket ha idegen eredetűek, akkor az idegű; ha hazaiak, akkor a hazai ortográfia szerint eredeti kalendáriumi alakkal kell kiírunk; ezt a himenbirt tehát: „dr. Szágai Zsiga ur eljegyezte Korányi Stella urhölgyet”, én így írnám: „dr. Szágai Zsigmond ur eljegyezte Korányi Estella urhölgyet.”

Oszlányi Olga.

Kirándulás a bécsi nemzetközi zene és színművészeti kiállításra.

Alulírott színművészeti-ügynökség szem előtt tartva a magyar színészet érdekeit, a nemrég megnyitott színművészeti kiállítás alkalmából társas kirándulást rendez Bécsbe, egy a színművészeti kiállítás, mint az osztrák főváros egyéb nevezetességeinek megtekintése céljából.

Nem a nyereség vágya sarkal bennünket a kirándulás rendezésénél, hanem a magyar színészet jövőjét tartjuk szemünk előtt, a midőn alkalmat adunk arra, hogy minden magyar színész és színigényes jeleaték-telen költséggel megtekinthesse a bécsi színművészeti kirándulást és Bécs város nevezetességeit.

Örökké emlékeztetünk napokat, olesó, de kellemes szórakozást akarunk szerezni mindazoknak, akik tervünket támogatják, de kirándulásunknak kellemes oldala mellett tanulságos alapja is lesz.

A kirándulást július 4-ére határoztuk és az utazással együtt négy napig fog tartani.

A következőkben van szerencsénk közölni a kirándulás részletes programját:

Első nap. (Július 4. é.) Reggel 7 órakor indulás a központi pályaudvarból külön vonattal, mely kizárólag másodosztályú kocsikból fog állani. Győrben villás reggeli. Délután 1 órakor érkezés Bécsbe. Az összes résztvevők a már külön megrendelt kocsikban a kijelölt szállodákban szállásoltatnak el. Délután 3 órakor összejövetel a „Kronprinz Rudolf” szállodában. Onnan külön lovonatonkon indulás a kiállítás területére, hol a kiállítási igazgatóság a kirándulókat hivatalosan fogadni fogja. Délután 5 órakor társasbéd a kiállítás területén. Este fél 8 órakor diszlocadás a kiállítási színházban a kirándulók tiszteletére.

Második nap. (Július 5. é.) Reggel 9 órakor a kiállítás megtekintése. 11 órakor villásreggeli a kiállítás

területén. 12 órakor a kiállítási színházban Matiné, a magy. kir. opera és több elsőrendű színház tagjainak közreműködésével. D. u. 2 órakor kirándulás külön lovonatokkal Schönbrunnba. Délután 5 órakor ebéd Hitzingben.

Harmadik nap. (Július 6. é.) D. e. 9 órakor a „Kunsthistorisches Museum” és a Kapucinsok kriptájának megtekintése. 12 órakor villásreggeli egy belvárosi vendéglőben. D. u. 3 órakor a Prater összes nevezetességeinek megtekintése. 5 órakor ebéd a Praterben levő „3 ik kávéházhoz” címzett vendéglőben. Este fél 8 órakor előadás a „Carl Theaterben” a kirándulók tiszteletére.

Negyedik nap. (Július 7. é.) Visszatérés tetszés szerint, mert minden kiránduló az elindulásánál a visszautazásra szóló jegyét is megkapja.

A fenti program a bécsi kiállítás bizottságával állapított meg.

Minden egyes résztvevő huszonöt forintot fizet, amelyben benne van az utiköltség oda és vissza, a szálloda és a fentjelzett program szerint a teljes ellátás.

Megjegyezzük még, hogy a kirándulás rendezését a magyar színművészeti-ügynökség vezetőin kívül Alszeghy Kálmán ur, a m. kir. operabáz főrendezője, Gerő Károly és Szirmai Imre urak voltak szivesek elvállalni. — Jelenkezni lehet június 25-ig a magyar színművészeti-ügynökség irodájában, (Budapest, kerepesi-bazár I. em.) s a résztvevők kéretnek a jelentkezés alkalmával öt forintot előre lefizetni.

Budapest, 1892. május hó 26. án.

A magyar színművészeti-ügynökség

(Kerepesi-bazár I. em. 4.)

A Pality.

(Mutatványul: Szabadka sz. kir. város történetének most nyomdában levő II. kötetéből.)

A Pality név alatt a Szabadka várostól éjszakkelt felé Szeged irányában a vasút mellett a várostól 7 és 1/2 kilométernyi távolságban levő tófürdőt értjük a hozzávaló nagy parkkal és a körülötte elterülő földeken és szőlőkben levő villákkal. — A nagy palityi tó képezi középpontját ezen egész földterületnek, amely róla nevezetik el.

Ezen tó eredete majdnem mondaszerűvé lett, és akadt városunknak egy költője, aki a szegedi boszorkány-pörök irataival megismerkedvén, ezekből regét szőtt, hogy a kedves fürdőhely keletkezett a költészet varázásával is feldiszipte. — A szóhangyomány ma is azt tartja, hogy e tó a század közepe táján keletkezett. Egy 1781. április 18-án városunkból írt tudósítás szerint is a mostani tó helyén száznegyven évtel azelőtt (tehát 1750 körül) homokos terület volt, amelyen birka nyájak legeltek. A pásztorkok itatásra a mélyebb helyeken több kutat ástak és a birkák az azokból merített vizet sós íze miatt megszerették. Egyszer azonban erősebb érre akadtak, és a kutak kiöntvén, a víz nagy terület földet borított el, — s így lett a tó.

Pedig ezen tó sokkal régiebb. Az egész tájék domborzati viszonyai e tó medrét úgy tüntetik fel, mint a környék és a város összes fölös vízének medencéjét, amely már az ősrégi vizek nivelláló korában alakult a Duna és a Tisza medrével egyidőben; azonban kívülről kapván vizet, szárazabb években (mint nem régen a Fertő is) bizony nem egyszer ki is száradt, így 1794-ben, újabban 1863-ban is. S ilyen eseteknek tulajdoníthatjuk az említett mult századi mondát.

Ezenkívül a történelem is tanuskodik a mellett, hogy a tó nem újabb eredetű. Mindjárt a török korszak végéről t. i. van biztos adatunk annak létezéséről. Marsigli olasz származású eszű. tábornok az 1690-es években itt táborozván. írta meg csak 1727-ben kiadott nagyszerű művét: Danubius Pannonico-Mysicus, amely mű I. kötetéhez mellékelte és az ország vízrajzát feltüntető térképen épen a Szabadka vidékének megfelelő helyre egy Pality palus névvel jelzett tavat rajzolt, amely alatt csak a palityi tavat lehet érteni. — Szavóji Eugén herceg serege is 1697-ben szeptember 28-án a nagy Pality-tónál ütötte fel táborát.

Az 1743-ban a Szabadka várossal kötött első kamarai szerződés (Szabadka város története I. köt. 140. lap) a 3. §. alatt Szabadka várost a Jeszenovác vagy Körös-ér és a Palitytó további birtokában és élvezetében hagyja meg „in usu . . . lacum Jeszenovae et Pality . . . relictantur”. Így említi az 1749. évi kamarai szerződés is (I. köt. 187. lap) a 3. §. alatt: lacus Palith. Az 1751. évi városi könyv is március és május hónapokban említi a palityi tavat, amely tehát akkor már létezett s pedig már régiebb idő óta.

Ami pedig a tó nevével illeti, az is igen régi. Már egy 1462. évi okmányban Bajmok és Csantavér falvakkal együtt egy Palij-pusztá említtetik, amelyet Mátyás király akkor anyjának adományozott. — Ezen pusztán idővel falu alakult; legalább a török defterek (adóajstromok) 1580—82. években egy a szabadkai nahijébe (kerületbe) tartozó Pálegyházát említenek 10 adófitető házzal. — S ezen névből lett a mai szlávított hangzás Pality (Pality, Palics) szó épen úgy, mint a szintén még török kor előtti szomszédos Vörösegyházból Verusity.

A tó alakja meghajlított karhoz hasonlít, melynek rövidebb ága az éjszaki épen a fürdőintézetűl indul dél-felé. A hajlásban van a palityi halászat-bérlőnek lakása, a „halász-gyuhó”; innen a tó szűkebbre szorulva nyugati irányban mint „Kis-Pality” Sándor határáig terjed; sekélyebb részein sűrű náddal benöve.

A tó vize nem forrásból ered, hanem legnagyobb részét a városon át folydogáló csapadék esőviz, amely a valamikor tengerfenéket képezett talajban elronesolt chlor-natrium-rétegből kiszíván ezen sőt, maga is szikós tartalmu lesz. A tó vize nem egészen átlátszó tisztaságú, ize pedig kellemetlen, lúgos; a víz hőfoka pedig a levegő hőmérsékétől függ.

Régebben, midőn a tó vize sokkal erősebb volt, a nád csak a parton termelt és halak sem igen tenyésztek benne. Már az 1760-as években volt benne ponty, de az a tömeges kenderáztatás miatt kiveszett, és a város 1780-ban Palityba friss halakat tervezett hozni, amit 1787-ben is tettek, de ezek, mint az 1820-as években tett kísérletek is nem sikerültek. Az 1860-as években Lichtneckert János bérlő is hozott ide a Dunából több hordó kis halat, és utóbbi években a halak a fürdőhelyiségek körül is szépen megsaporodtak; de az 1888. évi erős télen igen sok elpusztult.

A tó náderdejében pedig sokféle vízi madár honosított meg, mint vadkacsa, szárcsa, búvár-vöcsök, sőt 1780 körül nyáron át hattuk is tartózkodtak itt, amelyek a Ludas-tóban költöttek. Harmic évvel ezelőtt nyáron ismét megjelent 7 darab hattyu az u. n. Nagytató környékén; de a vadlások által néhány nap mulván elriasztattak. É. 1886. nyáron egész falka pelikán volt a tó vizén, amelyekből egy kitömött példány a szabadkai főgymn. természetrajzi gyűjteményébe került.

A Pality tó e szerint a fürdőn kívül a halászat, nádlás és vadászat által is szép hasznot hajt a tulajdonos városnak.

A tó nagysága pontosan nem határozható meg; mert tartos szárazság és huzamosabb esőzés nagy befolyással van annak kiterjedésére. 1780-ban 8800 bécsi lábra becsülik területét, szélességét 4—600 öltre, mélységét nem ismerik. 1790-ben Vlassics mérnök felmérése szerint a tó 830²¹⁹/₂₀₀₀ lánnyi területet borít be, melyet 20 évvel később (nem tudom mily alapon?) épen 1400 lánca rugtatnak. 1823-ban is csak 802 lánnyi területtel bírt ³⁷/₄ Ujvidéki kerülettel, legnagyobb mélysége 10 bécsi láb volt. Egy 1879. évi felmérés szerint a víz területe 578⁵⁹¹/₂₀₀₀ lánca, a nádasterület pedig 159⁹³⁰/₂₀₀₀ lánca. Katasteri felmérések szerint 160 klm. kerülete van. — Legnagyobb mélysége a ludasi oldalon levő magas partoknak irányában van, amely partokat a víz sodró ereje szakgatja folyton s mélynek mélysége itt a 4 métert is eléri. Nagyságra nézve a Pality-tó, a Balaton és a Fertő-tó után következik, mint az ország harmadik nagy tava.

E tó vizét régebben itatásra, birkauszatásra, kender-átatásra, vászonfehérítésre és ruhamosásra használta a nép, mely utóbbitól a szappan is majdnem felesleges. Közben emberek is fürödtek benne és frissítették fel magukat, azonban csak alsóbb rendűek; az uri osztály épen nem használta e tavat, amelyhez a város felől csak jökora utalán pusztá homokszivatagon át lehetett jutni.

A víz gyógyító hatására pedig sokáig nem gondolt senki.

A víznek szikes tulajdonságát először Liebetaut János Gottfried, Bács vmegyei tisztí főorvos akarta értékesíteni, azáltal, hogy belőle a sziksót kifőzi, míg a tó száraz partjain, amint már azelőtt is régóta tettek, söp-réssel gyűjti össze a földből kivirágzott sziksót.

Azért 1780. júl. végén tervet nyújtott be a városhoz az iránt, hogy a tó vizét sziksófőzésre és megmelegített állapotban gyógyfürdőre is használja. — A város pénzüke miatt sajálatlalt nem értékesíthette maga ezen tervet, hanem megbízta Liebetautot, hogy a vizet vegyileg elemesse és szept. 25-én hat évre ingyen engedte neki által a tavat tervéi valóítására. Ez azonban a szükséges befektetés költségeit tekintve legalább 20 évet kért a városi tanástól. A városnak e tőből, ugymond, eddig ugyis nem volt semmi különös haszna s ez jövőben is megmaradna. A város tehát épen nem károsulna, hanem még nyerne, mert a felállítandó szoda-gyár sok embernek munkát fogna adni és az új iparekik révén több pénz hoz majd forgalomba. — Erre a városi tanács a tulajdonjog elismerése fejében évenként fizetendő egy aranyért 12 évre határozta neki a tavat átengedni.

Liebetaut most a tetemes költségek előteremtésére Rudics Mátéval társult és tervét Bécsben egyenesen II. József császár elé terjeszté. A gondos fejedelem azonnal lelkesen pártolta és a helytartótanács által 1782. febr. 1-én szerződésre szólítja fel a várost, amely azt máj. 10-én már alá is írta és megerősítés végett fölterjeszté; sőt II. József még országos kiváltság-levelet is adott Liebetautnak.

A városi tanács tehát most évenként fizetendő egy aranyért 10 évre Liebetautnak ad kizárólagos jogot a szoda-főzésre, a szükséges épületek számára pedig 10 lánca földet engedett át 4 frt 20 krjával. De a nádlás és a koresmajog a várost illeti, a fürdés, itatás, kenderátatás ezentul is szabad maradt. Másrészt a városi tanács halas-tóá is szándékozott tenni a Palityot.

Liebetaut azonnal 1782-ben hozzá is fogott a gyár építéséhez a mai fürdőhelyiséggel szemben, a tónak kanizsai ut mellett volt és csak legújában a nagy körtöltés készítésekor elhordott magas partján, ezen körtöltés végén; egy melegfürdőnek építését későbbre halasztotta; és 1874-ben kis koresma is épült a gyár mellett. Azonban a gyár a vállalkozónak pénzüke miatt soha nem jutott virágzásra, legfőkébb valami 80 mázsa sziksót termelt egy évben. Liebetaut halála után özvegye is folytatta ugyan, de már az 1790-es évek közepén teljesen megakadt a munka. — Az érdekelték 1800-ban a gyárat eladták egy két zsidó vállalkozónak, de ezek egymást is rúszdtek, míg végre 1804-ben egy harmadik kezébe került, akinek a város 1807. ápr. 24-én a Palityot és a 10 lánca földet 6 évre 427 frtért bérbe adta, 1808-ban pedig a Vértót is évi 4 frt 30 krért.

Meddig állott még fenn a gyár? adatok hiányában nem tudom. Mult években néhány téglarom mutatta még helyét, ma pedig már nyoma sincsen.

1784. febr. 24-én és utjában 1810. júl. 23-án Szárics Jakab városi tanácsnok a Palityot esatornával akarta a ludasi tóval s így a Körös-ér által a Tiszával összeköttetésbe hozni; mert azt remélte, hogy ibató viz is jönne belőle és a halak is jobban tenyészhetnek benne, míg most nál sem igen terem sok vízében; és a nagy földterület épen csak a szodagyár után járó 400 frt évi jövedelmet hozza a városnak. Sőt ha az egész tavat eképen le lehetne a Ludasba esapolni, az sem volna kár, ugymond, mert 1400 lánca földet kapna a város kászálónak! Ilyen tervről is álmodtak, midőn a tó vizét nem használták még gyógyfürdőnek. — 1817-ben össze is kötötték a Ludással, s azóta hal, pióca, béka is megélt benne. De tovább vezetni és a Körös által a Tiszával összekötni, ebbe se Kársz a szomszéd Horgos akkori földesura nem egyezett bele, se Martonos és O-Kanizsa, félvén a sok víztől.

A víz gyógyerejét az 1820-as évek előtt legalább egyesek már megkísérelték és annak jótékony hatását tapasztalták, mert 1823-ban azt jelenti a városi tanács a helytartótanácsnak, hogy a Pality vize melegfürdőnek használva minden borbajt és a vak aranyeret gyógyítja.

1837-ben Kovács Antal és Zomboresevics Vince városi tisztí orvosok fürdőt ajánlanak a partra építeni, és a város részletesebb vegyelemzésre vizet határozott küldeni Pestre. A vegyelemzés nem történt, fürdőt sem épített ide a város; de az 1840-es évek elején mégis főképen akác és kanadai nyárfákból 12 lánnyi parkot ültetett és a fürdésre bizonyos helyet tűzött ki, ahol marhat itatni, usztatni s ruhát mosni, kendert áztatni nem volt szabad.

Közgazdaság.

Vasuti menetrend.

(Érvényes 1892. év május 1-től.)

Budapest — Zimony — Belgrád.				
Budapest indul	2:25 éj.	7:35 r.	2:35 du.	9:50 e
Kis-Körös	4:26 éj.	11:00 de.	4:57 du.	1:59 é
Halas		11:48 de.	5:27 du.	2:55 é.
Kis Szállás		12:14 du.	5:47 du.	3:27 é.
Kelebia		12:34 du.		3:51 é.
Szabadka	5:46 r.	1:46 du.	6:26 est.	5:20 r.
Csantavér		2:11 du.		6:12 r.
Topolya		2:34 du.	6:59 est.	6:44 r.
Hegyes-Feketeh.		2:56 du.	7:16 est.	7:16 r.
Verbász-Kula		3:16 du.	7:30 est.	7:42 r.
Ó kér		3:34 du.	7:46 est.	8:09 r.
Kiszács		3:51 du.	8:00 est.	8:32 r.
Ujvidék	7:34 r.	4:19 du.	8:23 est.	9:15 r.
Karlóca		4:41 du.	8:39 est.	9:47 r.
Zimony ér.	8:50 r.	6:21 est.	9:47 est.	11:56de.
Belgrád ér.	9:00 r.	7:15 est.	10:05 est.	12:30du.

Belgrád — Zimony — Budapest.				
Belgrád indul	3:02 éj.	5:23 r.	8:00 r.	2:35 du
Zimony	3:12 éj.	6:02 r.	9:00 r.	3:08 du
Karlóca		7:14 r.	10:46 r.	5:42 est
Ujvidék	4:39 éj.	7:37 r.	11:16 r.	6:38 est
Kiszács			11:38 r.	7:19 est
Ó Kér			11:55 r.	7:45 est
Verbász-Kula			12:18 du	8:17 est
Hegyes-Feketeh.			12:36 du	8:40 est
Topolya			1:02 du	9:15 est
Csantavér			1:21 du	9:42 éj.
Szabadka	6:34 r.	9:41 r.	2:25 du	11:00 éj.
Kelebia			2:43 du	11:24 éj.
Kis-Szállás		10:06 r.	3:03 du	11:52 éj.
Halas		10:26 r.	3:33 du	1:06 éj.
Kis-Körös	7:46 r.	11:01 r.	4:21 du	1:58 éj.
Budapest ér.	9:20 r.	1:10 du	7:35 es.	6:55 r.

Szabadka — Eszék.				
Szabadka indul	5:28 reg.	2:10 délután	6:45 este	
Tavankut	5:59 "	2:35 "	7:16 "	
Bajmok	6:24 "	2:55 "	7:42 "	
N.-Militics	7:04 "	3:25 "	8:23 "	
Zombor	7:42 "	3:46 "	8:51 "	
Prigl.-Sz. Iván	8:10 "	4:07 "	9:17 "	
Szonta	8:28 "	4:21 "	9:34 "	
Gombos	8:43 "	4:33 "	9:49 "	
Dálya	10:18 "	4:46 "	11:29 éjjel	
Eszék	11:50 déle.	7:09 este	4:52 reg.	

Eszék — Szabadka.				
Eszék indul	3:46 délután	8:45 reggel	11:08 éjjel	
Dálya	5:08 "	9:45 "	4:20 "	
Gombos	6:33 este	10:59 "	5:36 reg.	
Szonta	6:51 "	11:12 "	5:51 "	
Prigl.-Sz. Iván	7:10 "	11:26 "	6:07 "	
Zombor	8:01 "	11:53 délután	6:42 "	
N.-Militics	8:19 "	12:08 "	7:02 "	
Bajmok	9:13 "	12:44 "	7:53 "	
Tavankut	9:36 "	1:00 "	8:16 "	
Szabadka ér.	10:09 "	1:24 "	8:50 "	

Szabadka — Ó-Becse.				
Szabadka indul	5:33 reggel	2:50 délután		
Békova	6:00 "	3:18 "		
Ó-Kanizsa szállás	6:31 "	3:50 "		
Bogaras	6:54 "	4:16 "		
Zenta érkezik	7:20 "	4:44 "		
Zenta indul	8:04 "	5:04 "		
Ada	8:40 "	5:41 "		
Mohol	9:08 "	6:09 este		
B.-Petrovoszelló	9:28 "	6:28 "		
Ó-Becse ér.	9:55 "	6:55 "		

Ó-Becse — Szabadka.				
O-Becse indul	5:10 reggel	2:35 délután		
B.-Petrovoszelló	5:39 "	3:03 "		
Mohol	6:11 "	3:35 "		
Ada	6:26 "	3:51 "		
Zenta érkezik	7:00 "	4:25 "		
Zenta indul	7:21 "	4:45 "		
Bogaras	7:51 "	5:15 "		
Ó-Kanizsa szállás	8:26 "	5:51 "		
Békova	8:42 "	6:10 este		
Szabadka ér.	9:08 "	6:37 "		

Budapest — Szabadka.				
Budapestről indul	4 óra	50 perc	délután	
Kis-Körösről	8 "	09 "	este	
Halasról	8 "	56 "	"	
Kisszállásról	9 "	22 "	"	
Kelebiáról	9 "	42 "	"	
Szabadkára ér.	9 "	58 "	"	

Szabadka — Budapest.				
Szabadkáról indul	5 óra	03 perc	reggel	
Kelebiáról	5 "	22 "	"	
Kisszállásról	5 "	41 "	"	
Halasról	6 "	11 "	"	
Kis-Körösről	9 "	58 "	"	
Budapestre ér.	10 "	15 "	déllelőtt	

Naptár.

Junius.

Havi és heti nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
3 Pént.	Klotild kir.-né	Erazmus	22 Bazilisk
4 Szom.	Quirin pk. vt.	Korp., Flóris	23 Mihály pk.
5 Vas.	B Pünk. vas.	B Pünk. vas.	24 D Pünk. vas.
6 Hétfő	Pünk. hétfő	Pünk. hétfő	25 Pünk. hétfő
7 Kedd	Róbert ap. hv.	Lukrécia	26 Korpács
8 Szer.	Medárd pk.	Medárd	27 János p.
9 Csüt.	Primus és F.	Primus, Fel.	28 Eutik
10 Pént.	Margit kir.-né	Ezekhiel	29 Teodózia

Felelős szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ,

köz- és váltó-üggyvéd.

Laptulajdonos és kiadó

BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

1315. szám.

kig. 1892.

Pályázati hirdetmény.

Gyurgyevó községben üresedésbe jött 300 frt évi fizetéssel rendszeresített kataszteri nyilvántartói és 200 frt évi fizetés és a befolyandó végrehajtási költségekkel javadalmazott községi végrehajtói állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom pályázni kívánókat, miszerint képességük, eddigi alkalmazásuk, erkölcsi magaviseletük és a szerb nyelv szó- és írásbani bírását igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám f. évi június hó 25-ig nyújtják be, mert a később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

Köteles mindkét megválasztandó tisztviselő minden egyéb a községi ügykezelés körébe tartozó és rájuk bízandó teendőikben is eljárni.

A végrehajtói állással a kézbesítési teendők is egybekötve.

Zsablya, 1892. évi május hó 26-án.

Mikosevics Kanut,

2—1

szolgabíró.

1759. szám.

kig. 1892.

Pályázat.

Bács-Bodrogh vármegye zsabylai járásba kebelezett Goszpodince községben üresedésbe jött községi orvosi állásra ezennel pályázatot nyitok.

A községi orvos javadalma: 800 frt készpénzfizetés, 100 frt lakpénz, 20 kr nappali, 40 kr éjjeli látogatási díj, halottkémlésért 20 kr.

Pályázni kívánók felhivatnak, miszerint az 1883. évi I. t. c. 9. §., illetve 1876. évi XIV. t. c. 143. §-ában előirt képességüket továbbá a szerb nyelv tudását igazoló okmányokkal felszerelt folyamodványukat hozzám f. évi június hó 25-ig annyival is inkább nyújtják be, mivel a később beérkezőket figyelembe nem vehetem.

Zsablya, 1892. évi május hó 19-én.

Mikosevics Kanut,

3—1

szolgabíró.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye zentai járáshoz tartozó Ó-Kanizsa nagyközségben leköszönés folytán üresedésbe jött 400 frt fizetéssel javadalmazott községi I. irnoki állásra pályázatot nyitva, felhívom az ezen állást elnyerni szándékozókat, miszerint a képességüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket folyó 1892. évi június hó 19-ik napjáig alulírott főszolgabírónál, vagy Ó-Kanizsa község elüljáróságánál annál is inkább benyújtani el ne mulasszák; mert a később érkezettek figyelembe vétetni nem fognak.

Kelt a zentajárás szolgabíróságnál Zentán, 1892. évi május 24-én.

MATKOVITS LAJOS,

3—1

főszolgabíró.

2359. sz.

tkvi 1892.

Árverési hirdetmény.

A hódásghí kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a hódásghí takarékpénztár engedményese Haagh Jakab hódásghí lakos végrehajtónak Ertl Lőrinc hódásghí lakos végrehajtást szenvedő elleni 1000 frt tőkekövetelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék (a hódásghí kir. járásbíróság) területén lévő, Hódásghí községében fekvő, a hódásghí 184. sz. betétben A. 7520. r. sz. 271. ó. i. sz. alatt foglalt s Ertl Lőrinc nevén álló ingatlanra, még pedig a C 3. és 4. alatt Ertl Jakab és neje Szeitz Apollonia javára bekebelezett lakásjog sérelme nélkül, esetleg annak sérelmével 400 frt kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1892. évi június hó 4-ik napján délután 3 órakor a hódásghí kir. járásbíróság, mint tkvi hatóság helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10% át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvényeikk 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. § a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Hódásghon, 1892. évi május hó 28-án.

A hódásghí kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság.

Pályázati hirdetmény.

Alulirt községben a községi szülésznői állásra ezennel pályázat nyitattik.

Ezen állással jár:

1. 100 frt évi fizetés, melyet a község a községi pénztárból előleges havi részletekben fizet és

2. 1 frt minden szülési eset után, melyet magánosok fizetnek.

Folyamodványok — az állás elnyerése iránt — a képesítést, kort és állapotot, eddigi működést és erkölcsi magaviseletet igazoló okmányokkal felszerelve, tekintetes Vojnits István titeli főszolgabíró urhoz folyó évi július 1-ig nyújtandók be.

Mosorinban, 1892. évi május hó 27-én.

Eremics Milán, **Szuzics Sándor,**
jegyző. 3-1 bíró.

Árlejtési hirdetmény.

A kupuszinai róm. kath. plébániahivatal által ezennel közhírré tétetik, miszerint a Kupuszinán építendő róm. kath. iskola és tanító lakház 10429 frt 33 krral előirányzott építési munkálatainak biztosítására f. évi június hó 15-én délelőtt 9 órakor Kupuszinai község-házának tanácsstermében ajánlati versenytárgyalás tartatik.

Felhívotnak ennél fogva vállalkozni szándékozók, miszerint kellően bélyegzett írásbeli zárt ajánlataikat a fenti időig alulírtnál nyújtják be. Az ajánlatához bántépénzül az ajánlati összeg 5%-a csatolandó készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban.

Elkésve érkezett, vagy távirati ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A tervek, költségelőirányzat, árlejtési és vállalati feltételek Zomborban Szabó László mérnök-nél (Bezadáni ut 160. sz.) megtekinthetők s lemásolhatók.

Kupuszinán, 1892. június 2-án.

Gózon István,

3-1 adminisztrátor.

Az
emalle festészet
bronze festészet
és
művirágok

készítéséhez
szükséges anyag
ugymint részle-
tes utasítás vala-
mennyihez kap-
ható

SCHÖN ADOLF

könyv-, papir- és zeneműkereskedésében
ZOMBORBAN. *—12

1647. szám.
tkvi. 1892.

Árverési hirdetmény.

A hódásági kir. járásbíró-ság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy néhai Wieber János örökösei végrehajtónak ifj. Hansz Jakab végrehajtást szenvedő elleni 450 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék (a hódásági kir. járásbíró-ság) területén lévő, Hódásági községben fekvő, a hódásági 511. sz. betétben A. 1. 429, 430. r. sz. 211. ö. i. sz. alatt foglalt ingatlanokból ifj. Hansz Jakab 1/2 rész illetőségére az árverést 384 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1892. évi július hó 16-ik napján délután 3 órakor Hódásági község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási árban alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvénycikk 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bántépénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Hódásághon, 1892. évi április hó 28-án.

A hódásági kir. járásbíró-ság mint telekkönyvi hatóság.

Hirdetmény.

Zomborban, Géza-utca, 277. ö. i. számú és 4 szoba, konyha, éléskamra, pince és felszerből álló ház a bozzá tartozó 300 □ öl kiterjedésű udvar és kerttel együtt, szabad kézből eladó.

Bővebb felvilágosítást ad a tulajdonos

özv. Bagó Károlyné.

3-2

itt megrendelhetők:

- Hírlapok.
- Művek.
- Naptárak.
- Táblázatok.
- Falragaszok.
- Körlevelek.
- Táncvirágok.
- Táncvirágok.
- Étlapok.

Községi nyomtatványokból nagy raktár.

KÖNYV- és KÖNYOMDAI INTÉZET.

BITTERMANN NÁNDOR ZOMBORBAN.

Papír és írószerek a bevásárlási áron.

Könyv-kötőmunkák elfogadtnak és a kiállítási áron szállítatnak.

A „BÁCSKA” KIADÓHIVATALA.

itt megrendelhetők:

- Váltók.
- Gyászlapok.
- Számilák.
- Levélfejek.
- Nevjegyek.
- Eljegyzési és esketési kártyák.
- Sima- és dombornyomatu monogrammok.

Községeknek egész éven át hitel.

Uj-Tátrafüred

vizgyógyintézet, klimatikus s területi gyógyhely, moorfürdők, tüdőbetegek sanatoriuma 1004 méter t. f. magasságban.

A magas Tátrában a leggyönyörűbb tavaszi napok állottak be 18° meleggel árnyékban. A fenyvesek illata s üde zöld vegetációja a legszebb nyári napokra emlékeztetnek. Gyógykezelés és klimatikus tartózkodásra az idő most legalkalmasabb.

Július 1-jéig tetemesen leszállított árak: a legjobb szobák 80 krtól 1 frt 35 krig naponként; teljes penzio (reggeli, ebéd, esteli) hetenként 9 frt, vagy 10 frt 50 kr; mérsékelt étlap árak.

Uj-Tátrafüred javalva van: idegbántalmaknál, neurastheniánál, vérszegénységnél, skrofulánál, Bazedow-féle kóránál, szív-, tüdő- és gégebajoknál, váltólázánál, gyomor-, bél- és altesti bántalmaknál, s mindenütt ott, ahol üdülés és erősödés vétezik célba.

A vendéglőt Klimó József bírja, aki éveken keresztül a csorbai tavat bérelte s itt jó hírnévre tett szert.

1891-ben jelentékeny új építkezések történtek.

Kir. posta- és táviró-hivatal a házban.

3-1 **Dr. Szontagh Miklós.**

446. szám.
1892.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori tek. kir. járásbíró-ság 13648/1891. számú végzése által Fischer G. bécsi gyáros javára Schüsler Pál zombori lakos ellen 65 frt 22 kr tőke, ennek 1891. évi február hó 28 napjától számított 6% kamatai és eddig összesen 21 frt 46 kr perköltség és 5 frt 25 kr hírlapi hirdetési díj követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 1200 frtra becsült 1 Garrett féle 8 lóerjű gőzmozdony és egy 8 lóerjű Marschall-féle cséplő-gépből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 262/1892. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Zomborban alperes lakásán leendő eszközésére 1892. évi június hó 10-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitéjtetik és ahhoz a veuni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 121. §-a értelmében a legtbet igézőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zomborban, 1892. évi június hó 1-én.

Cservenka Lajos,
kir. bír. végrehajtó.

Zombor, 1892. Bittermann Nándor könyv- és könyomdájából.

Haszonbérbeadási árverési hirdetmény.

Alulírott m. kir. jószágigazgatóság részéről közzétetik, hogy a folyó évben lejáró különféle bértárgyak további haszonbérbeadása iránt az alábbirt helyen és napon nyilvános szóbeli — ajánlatokkal egybekötött — árverés fog tartatni, melyhez a bérelni szándékozók 10% bántépénzrel ellátva oly hozzáadással hivatnak meg, hogy az általános és részletes haszonbérleti feltételek azon hivatalnál, hol az árverés tartatik, megtekinthetők. Haszonbérbe adatni fog: **Kulán a m. kir. kincstári ispánság hivatalos helyiségében 1892. évi június hó 20-án d. e. 8 órakor:** Ó szivaci I. dülöbéli bértárgy 304 h. 302 □ öl 4380 frt, Ó szivaci II. dülöbéli bértárgy 306 h. 712 □ öl 5475 frt, Ó szivaci magtár koresmaépület 110 frt, Szántovai koresmaépület 120 frt, Béregi koresmaépület 200 frt, Baracskaai koresmaépület 210 frt, Bezadáni volt mézszégető 1 h. 1541 □ öl 27 frt kikiáltási árral. — Aradon, 1892. évi május hó 24-én. **M. kir. államjószágigazgatóság.** (Utánnyomat nem díjaztatik.)

2662. szám.
kig. 1892.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye Szántova községében leköszönés folytán üresedésbe jött községi szülésznői állásra ezennel pályázat hirdettetik.

Ezen állással kapcsolatos járuléka: évi 50 frtnyi fizetés és minden szüléstől 60 kr, melyet a kezelés alatt álló felek fizetnek.

Felhívotnak ezen állást elnyerni óhajtó okleveles szülésznők, hogy kellőleg felszerelt pályázati kérvényeiket folyó évi június hó 19-ik napjáig alulírott szolgabíró-ságnál annál inkább benyújtják, mert később érkező kérvények figyelembe nem vétetnek.

A választás folyó évi június hó 27-én Szántován a község-házánál fog megejtetni.

Baján, 1892. évi május hó 15-én.

NIKOLITS,
szolgabíró.

3-2

4840 sz.
tkvi. 1892.

Árverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a zombori kereskedelmi és iparbank végrehajtónak Siak Gyula végrehajtást szenvedő elleni 130 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék területén lévő, Sztanisicson fekvő, a sztanisicsi 264 számú tjkvben foglalt Siak Gyula nevének álló A. 7182. hr. 300 □ öl nagyságu szőlőre 110 frt, ugj a 2069/a hr. sz. 1 hold 1536 □ öl szántóföldre, 306 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1892. évi június hó 30-ik napján délelőtti 10 órakor Sztanisics község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási árban alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvénycikk 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bántépénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Zomborban, 1892. évi március hó 31-én.

A zombori kir. törvényszék mint telekk. hatóság.

Radány Péter,
kir. törv. bíró.

1150. sz.
tkvi. 1892.

Árverési hirdetmény.

A hódásági kir. járásbíró-ság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a bresztováci árvtár végrehajtónak Jovánovits Jován örökösei végrehajtást szenvedő elleni 53 frt 16 kr tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék (a hódásági kir. járásbíró-ság) területén lévő, Lality községében fekvő, a lalityi 260. sz. betétben A. 1. 520, 521. r. sz. 257. ö. i. sz. alatt foglalt, s Jovánovits Lázár nevének álló ingatlanra 558 frt kikiáltási árban, — és az ugyanezen betétben A. 7. 2103. r. sz. a. foglalt s ugyanannak nevének álló ingatlanra, melyet 19 frt 8 1/2 kr. váltáságtőke terhel, 148 frt kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1892. évi augusztus hó 24-ik napján délután 3 órakor Lality község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási árban alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881-ik évi LX. törvénycikk 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bántépénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Hódásághon, 1892. évi március hó 31-én.

A hódásági kir. járásbíró-ság mint telekkönyvi hatóság.